

รายงานวิจัย

เรื่อง

ผลของโปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้
บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาของช่วงวัย 15-25 ปี
กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล

ผู้วิจัย

นางสมจิตร์ ไกรศรี

งานศิลปกรรมบำบัด กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

2554

The Institution art therapy program to abate aggressive behaviors of persons with developmental and intellectual disabilities (A study at Rajanukul Institute)

Abstract

A study was conducted in the month of June 2011 by the Capability Recovery Unit of the Rajanukul Institute, to verify results from the institution of art therapy program in order to reduce severity of aggressive behaviors in four developmental and intellectual patients under treatment and closed supervision. The purposive sampling selection technique, the behavioral assessment form on aggressive behavior during 12 art therapy sessions (approx. 150 minutes per person for five art-group bases) and the pre-post tests were employed. The results of study were expressed by quantitative data analysis methods for median and quartile values.

This pilot research with the positive results at good statistic level has suggested that the practice with art therapy program on developmental and intellectual disable persons is of clinical advantage.

ผลของโปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาของช่วงวัย 15-25 ปี กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล

บทคัดย่อ

การศึกษาคิดตามผลของโปรแกรมศิลปกรรมบำบัด ที่มีจุดมุ่งหมายลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญา ของกลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล โดยทำการติดตามศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการสติปัญญา จำนวน 4 คน ที่เข้ารับการบำบัด และเปรียบเทียบก่อนและหลัง จากผลของโปรแกรมศิลปกรรมบำบัด การวิเคราะห์ผลใช้ตัวอย่างเจาะจง และใช้เครื่องมือวิจัยคือ 1) แผนการจัดกิจกรรม 2) แบบบันทึกพฤติกรรม รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะเพื่อการบำบัด คนละ 150 นาที 5 ฐาน กิจกรรม (12 ครั้ง) และทำการทดลอง ในช่วงมิถุนายน 2554 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์

ได้ข้อสรุปผลการวิจัยดังนี้

จากผลการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญา ที่เข้ารับการบำบัด อยู่ในระดับดีขึ้น และ ผู้บกพร่องด้านพัฒนาการและสติปัญญาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ภายหลังจากเข้ารับการบำบัด โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดต่ำกว่าก่อนการได้รับโปรแกรมศิลปกรรมบำบัด

ข้อเสนอแนะ

กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล ควรวิจัยผลของโปรแกรมศิลปกรรมบำบัด ที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาและสติปัญญา ในจำนวนตัวอย่างที่มากขึ้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	3
โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ CES.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับผลการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ในสถาบันราชานุกูล.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	18
วิธีดำเนินการทดลอง.....	20
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย.....	42
	อภิปรายผล.....	42
	ข้อเสนอแนะ.....	42
	บรรณานุกรม.....	44

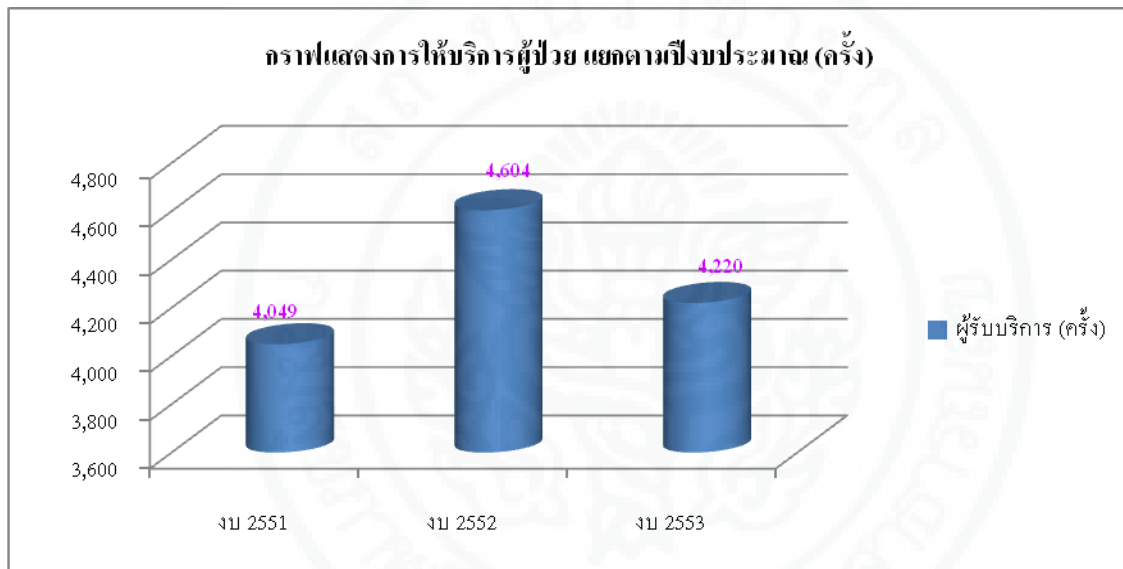

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานศิลปกรรมบำบัดมีภารกิจหลักคือให้บริการผู้ป่วยที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรม ด้านอารมณ์ ทุกช่วงวัย ที่แพทย์พิจารณาให้ได้รับการบำบัด โดยการใช้นโยบายศิลปกรรมบำบัด จากสถิติปี 2551-2553 (อ้างอิงสถิติข้อมูลผู้ป่วยที่เข้ารับบริการในงานศิลปกรรมบำบัด) สภาพปัจจุบันผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาที่มารับบริการมีปัญหาทางด้านพฤติกรรมและด้านอารมณ์ มีจำนวนเพิ่มขึ้น

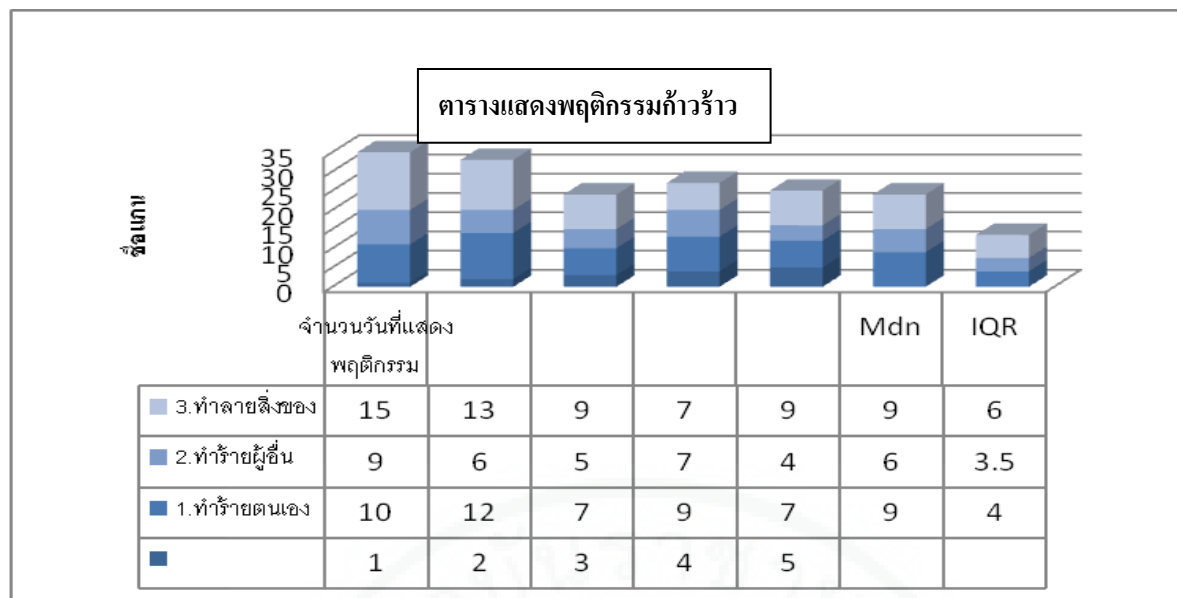
แหล่งที่มา : ศูนย์บริการสิทธิประโยชน์ สถาบันราชานุกูล

พฤติกรรมของผู้บกพร่องบกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา

ผู้ป่วยคนที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัด

พฤติกรรม ก้าวร้าว	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรม					Mdn	IQR
	1	2	3	4	5		
1.ทำร้ายตนเอง	10	12	7	9	7	9.00	4
2.ทำร้ายผู้อื่น	9	6	5	7	4	6.00	3.5
3.ทำลายสิ่งของ	15	13	9	7	9	9.00	6

พบว่า จำนวนวันที่ แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตัวเอง (Mdn = 9) เท่ากับจำนวนวันที่ทำลายสิ่งของ(Mdn = 9) ซึ่งมากกว่าจำนวนวันที่ทำลายผู้อื่น (Mdn = 9) ก่อนการเข้าโปรแกรมศิลปกรรมบำบัด

ศิลปกรรมบำบัด เป็นหนึ่งทางเลือกที่แพทย์นำมาใช้ร่วมในการบำบัดและฟื้นฟู ต่อผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา ในสถาบันราชานุกูล เพื่อช่วยสนับสนุนในการแก้ไขสภาพปัญหาทางด้านพฤติกรรมด้านอารมณ์ ผ่านรูปแบบโปรแกรมศิลปกรรมบำบัด ตามสภาพปัญหาของแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ การเรียนรู้ การประพฤติปฏิบัติทุกด้านทั้ง ทางร่างกายและจิตใจ บุคลิกภาพ การติดต่อสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึก และช่วยลดความคับข้องใจได้ระบายความรู้สึกเก็บกด สร้างความมั่นใจให้แก่เขาด้วย กิจกรรมพื้นฐานทางศิลปะที่เด็กให้ความสำคัญและสนใจเป็นอย่างมากก็คือกิจกรรมการวาดภาพระบายสี เพราะธรรมชาติของเด็กนั้นชอบขีดเขียนอยู่ ตลอดเวลา ลักษณะนิสัยประจำตัวของเด็กอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ เด็กชอบเลียนแบบสิ่งที่ได้พบเห็นมาโดยการวาดภาพไปตามความจำและจินตนาการ เพื่อบอกกล่าวเรื่องราวที่ผ่านเข้ามาในความรู้สึกนึกคิด หรือถ่ายทอดความรู้สึกภายในออกมาเป็นรูปธรรมให้ผู้อื่นได้เข้าใจนั่นเอง (จิรณ ตั้งเจริญ,2528 ; เลิศ อานนทนะ; วิบูลย์ ลีสุวรรณ ,2520)

จากแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวมาแล้ว พบว่าประเด็นสำคัญทางพฤติกรรมต่าง ๆ โดยทั่วไปมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อภาวะการพัฒนาทางสติปัญญาและทางด้านอารมณ์ ความรู้ความเข้าใจ ฉะนั้นกิจกรรมทางศิลปะจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อบุคคลปัญญาอ่อน เพราะเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ระบายความคับข้องใจช่วยผ่อนคลายและปรับสภาวะทางอารมณ์ที่เป็นปัญหา และยังสามารพัฒนาทางด้านสติปัญญาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะผลของโปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาช่วงวัย 15-25 ปี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ปกครองทางพัฒนาการและสติปัญญา
กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ปกครองทางพัฒนาการและสติปัญญา
กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล ก่อนและหลัง จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรวิชาชีพ ทางด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา อาสาสมัครจากมูลนิธิต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับบุคคลปัญญาอ่อน โดยนำข้อมูลการวิจัยเรื่องผลของโปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ที่มีผลการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ปกครองทางพัฒนาและสติปัญญาของช่วงวัย 15-25 ปี ทำให้เด็กที่บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา
กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรเป็นผู้ปกครองทางพัฒนาการและสติปัญญาที่เข้ารับบริการของกลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล ระหว่างเดือน เมษายน 2554 ถึง มิถุนายน 2554 ที่แพทย์ให้เข้ารับการรักษาในหน่วยศิลปกรรมบำบัด

1.2 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองทางพัฒนาการและสติปัญญาที่เข้ารับบริการของงานศิลปกรรมบำบัด กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล ระหว่างเดือน เมษายน 2554 ถึง มิถุนายน 2554 ที่แพทย์วินิจฉัยให้เข้ารับการรักษาในหน่วยศิลปกรรมบำบัด โดยใช้วิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ CES หมายถึง

ระดับที่ 1 Communication (การใช้ศิลปะในการสื่อสาร)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- 2.1 ช้่นนำ (สร้างความคุ้นเคย)
- 2.2 ช้่นสาธิต (แสดงวิธีการให้ดู)
- 2.3 ช้่นปฏิบัติ (มอบหมายงานให้ทำ)
- 2.4 ประเมินผล (ให้ทำกิจกรรมที่กำหนด)
- 2.5 แสดงผลงาน (นำผลงานที่เสร็จแล้วมาแสดง)

ระดับที่ 2 Expression (การแสดงออกทางความคิดหรือความรู้สึกภายในจิตใจแต่ละบุคคล)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- 2.1 ขั้นนำ (สร้างความคุ้นเคย)
- 2.2 ขั้นสาธิต (แสดงวิธีการให้ดู)
- 2.3 ขั้นปฏิบัติ (มอบหมายงานให้ทำ)
- 2.4 ประเมินผล (ให้ทำกิจกรรมที่กำหนด)
- 2.5 แสดงผลงาน (นำผลงานที่เสร็จแล้วมาแสดง)

ระดับที่ 3 Skill Basic Development (การใช้ศิลปะเพื่อการพัฒนาพื้นฐาน)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- 2.1 ขั้นนำ (สร้างความคุ้นเคย)
- 2.2 ขั้นสาธิต (แสดงวิธีการให้ดู)
- 2.3 ขั้นปฏิบัติ (มอบหมายงานให้ทำ)
- 2.4 ประเมินผล (ให้ทำกิจกรรมที่กำหนด)
- 2.5 แสดงผลงาน (นำผลงานที่เสร็จแล้วมาแสดง)

3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ พฤติกรรมก้าวร้าว

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S หมายถึง

ระดับที่ 1 Communication (การใช้ศิลปะในการสื่อสาร) หมายถึง เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองตามศักยภาพ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินขณะทำกิจกรรม และเด็กสามารถใช้ศิลปะในการสื่อสารกับผู้อื่นได้

ระดับที่ 2 Expression (การแสดงออกทางความคิดหรือความรู้สึกภายในจิตใจแต่ละบุคคล)

หมายถึง การที่เด็กได้ใช้ศิลปะในการระบายความรู้สึกที่ซ่อนเร้นภายในจิตใจ ทางด้านอารมณ์ พฤติกรรม ผ่านทางงานศิลปะ เพื่อช่วยผ่อนคลายความรู้สึกทางด้านอารมณ์ ยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีสมาธิมากขึ้น

ระดับที่ 3 Basic Development (การใช้ศิลปะเพื่อการพัฒนาพื้นฐาน) หมายถึง การให้เด็กรู้จักชื่อ วิธีใช้ และลงมือใช้ อุปกรณ์-เครื่องมือในงานศิลปะ การค้นคว้าทดลองทำและพัฒนาการแก้ไขปัญหาง่ายๆได้ด้วยตนเอง (ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล) ฝึกฝนจนมีการรับรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพในการแสดงออกผ่านผลงานศิลปะ

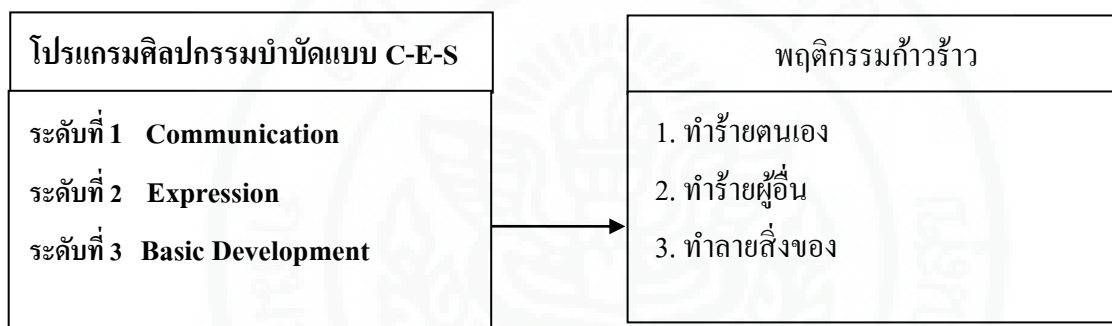
พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลปัญญาอ่อน ซึ่งมีลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก 3 ลักษณะคือ การทำร้ายตนเอง, การทำร้ายผู้อื่น, การทำลายสิ่งของ การพิจารณาลักษณะของพฤติกรรม โดยรวมนี้ใช้การสังเกตและการรายงานจากเจ้าหน้าที่หน่วยศิลปกรรมบำบัด

การทำร้ายตนเอง หมายถึง ลักษณะพฤติกรรม ที่แสดงออกในการทำให้คนได้รับบาดเจ็บ และเป็นอันตราย เช่น ใช้เล็บข่วนหน้าตนเองจนเป็นบาดแผล โขกศีรษะกับกำแพงห้องประตูจนศีรษะแตก ฉีกเสื้อผ้าตนเองขาดทั้งตัว

การทำร้ายผู้อื่น หมายถึง ลักษณะพฤติกรรม ที่แสดงออกในการทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ และเป็นอันตราย เช่น ใช้ปากกัดแขน หรืออวัยวะที่สามารถทำได้เป็นบาดแผล ใช้เท้าเตะ หรือ ถีบ ขณะที่ผู้อื่นเผลอ จนล้มได้รับบาดเจ็บ

การทำร้ายสิ่งของ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรม ที่แสดงออกในการทำลายสิ่งของเสียหาย ปากกระดานรองเขียนรูปลงบ่อน้ำของสถาบันราชานุกูล หักดินสอ เผลอฉีกกระดาษที่ใช้ฝึกเป็นจำนวนมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

6. สมมติฐานการวิจัย

ผลของโปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ที่มีต่อพฤติกรรม ก้าวร้าวของเด็กบกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาของช่วงวัย 15-25 ปี ลดลง

7. ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ เด็กบกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาของช่วงวัย 15-25 ปี จำนวน เด็ก 4 คน

1. ตัวแปรอิสระโปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ CES
2. ตัวแปรตาม พฤติกรรมก้าวร้าว

ระยะเวลาที่ศึกษา ระยะเวลาที่ศึกษาคือ เดือนเมษายน พ.ศ 2554

8. นิยามศัพท์เฉพาะ

คำนิยาม

ตัวแปรอิสระ

โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ CES หมายถึง

ระดับที่ 1 Communication (การใช้ศิลปะในการสื่อสาร) หมายถึง เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองตามศักยภาพ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินขณะทำกิจกรรม และเด็กสามารถใช้ศิลปะในการสื่อสารกับผู้อื่นได้

ระดับที่ 2 Expression (การแสดงออกทางความคิดหรือความรู้สึกภายในจิตใจแต่ละบุคคล)

หมายถึง การที่เด็กได้ใช้ศิลปะในการระบายความรู้สึกที่ซ่อนเร้นภายในจิตใจ ทางด้านอารมณ์ พฤติกรรม ผ่านทางงานศิลปะ เพื่อช่วยผ่อนคลายความรู้สึกทางด้านอารมณ์ ยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีสมาธิมากขึ้น

ระดับที่ 3 Basic Development (การใช้ศิลปะเพื่อการพัฒนาพื้นฐาน) หมายถึง การให้เด็กรู้จักชื่อ วิธีใช้ และลงมือใช้ อุปกรณ์-เครื่องมือในงานศิลปะ การค้นคว้าทดลองทำและพัฒนาการแก้ไขปัญหาง่ายๆได้ด้วยตนเอง (ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล) ผักผ่อนจนมีการรับรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพในการแสดงออกผ่านผลงานศิลปะ

ตัวแปรตาม

พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง พฤติกรรมของเด็กที่บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา ซึ่งมีลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก 3 ลักษณะ คือ การทำร้ายตนเอง, การทำลายสิ่งของ การพิจารณาลักษณะของพฤติกรรมโดยรวมนี้ใช้การสังเกตและการรายงานจากเจ้าหน้าที่หน่วยศิลปกรรมบำบัด

การทำร้ายตนเอง หมายถึง ลักษณะพฤติกรรม ที่แสดงออกในการทำให้ตนเองได้รับบาดเจ็บ และเป็นอันตราย เช่น ใช้เล็บข่วนหน้าตนเองจนเป็นบาดแผล ขีดศีรษะกับกำแพงห้อง ประตุนั้นศีรษะแตก ฉีกเสื้อผ้าตัวเองขาดทั้งตัว

การทำร้ายผู้อื่น หมายถึง ลักษณะพฤติกรรม ที่แสดงออกในการทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ และเป็นอันตราย เช่น ใช้ปากกัดแขน หรืออวัยวะที่สามารถทำได้เป็นบาดแผล ใช้เท้าเตะ หรือถีบ ขณะที่ผู้อื่นเผลอ จนล้มได้รับบาดเจ็บ

การทำลายสิ่งของ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรม ที่แสดงออกในการทำลายสิ่งของเสียหาย ปากกระดานรองเขียนรูปลงบ่อน้ำของสถาบันราชานุกูล หักดินสอ เผลอฉีกกระดาษที่ใช้ฝึกเป็นจำนวนมาก

3.เด็กบกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาของช่วงวัย 15-25 ปีหมายถึง

ผู้บกพร่องทางด้านพัฒนาการและสติปัญญา 15-25 ปี ที่แพทย์ส่งเข้ารับการรักษาบำบัดในงานศิลปกรรมบำบัด สถาบันราชานุกูล

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

9.ประโยชน์ของการวิจัย

- 1.1 โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ CES สามารถใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาได้ลดลง
- 1.2 โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบCES สามารถพัฒนาให้เป็นรูปแบบนวัตกรรมที่เผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรทางด้านสาธารณสุข และการศึกษาต่อไป

บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาผลของดปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ซึ่งมีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาช่วงวัย 15-25 ปี มีผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอตามลำดับดังนี้

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับ ผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับ ผลการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ในสถาบันราชานุกูล
- 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับ คู่มือปฏิบัติที่ใช้ในสถาบันราชานุกูล
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา

ความหมายของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา มีนักจิตวิทยา และนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้คือ

ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่สมองหยุดพัฒนาหรือพัฒนาได้ไม่เต็มที่ ทำให้เกิดความบกพร่องทางทักษะต่างๆ ในระยะพัฒนาการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับเชาวน์ปัญญาทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถด้านสติปัญญา ภาษา การเคลื่อนไหว และทักษะทางสังคม มีความบกพร่องในเรื่องการปรับตัว อาจมีหรือไม่มีความผิดปกติทางกายหรือทางจิตร่วมด้วย (ศรียา นิยมธรรม,2534:23; กัลยา สูตะบุตร;2535:25)

ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่มีความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าปกติ ปรากฏร่วมกับมีความจำกัดทางทักษะด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่า คือ ทักษะการสื่อความหมายการดูแลตนเองการดำรงชีวิตในบ้าน ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณสมบัติ การควบคุมตนเองสุขอนามัย และความปลอดภัย การเรียนวิชาการ เพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่างและการทำงาน ลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี เกณฑ์การพิจารณาภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา AAMR (พัชรีวัลย์ เกตุแก่นจันทร์,2537) มีดังนี้

- 1) ระดับความสามารถทางสติปัญญา ต่ำกว่า 70-75
- 2) ลักษณะของความจำกัดในทักษะการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่าดังต่อไปนี้
 - 2.1 การสื่อความหมาย (Communication)
 - 2.2 การดูแลตนเอง (Self-Care)
 - 2.3 การดำรงชีวิตในบ้าน (Home Living)

- 2.4 ทักษะทางสังคม (Social Skills)
- 2.5 การใช้สาธารณสมบัติ (Community Use)
- 2.6 การควบคุมตนเอง (Self Direction)
- 2.7 สุขอนามัยและความปลอดภัย (Health and Safety)
- 2.8 การเรียนวิชาการเพื่อดำรงชีวิตประจำวัน (Functional Academic)
- 2.9 การใช้เวลาว่าง (Leisure)
- 2.10 การทำงาน (Work)

กล่าวโดยสรุปภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเกิดจากความผิดปกติทางสติปัญญา ซึ่งเกิดขึ้นในระยะพัฒนาการของสมองตั้งแต่บุคคลนั้นปฏิสนธิ จนถึงอายุ 18 ปี โดยปรากฏความผิดปกติในด้านความสามารถทางสติปัญญาและพฤติกรรมปรับตัว

พฤติกรรมก้าวร้าว

พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง ลักษณะการแสดงออก ด้านการพูด การกระทำต่อตัวเอง ต่อผู้อื่น ที่ผลักดันของความคับข้องใจ ด้วยความรุนแรง ไม่เป็นมิตร การทำลายสิ่งของ การทำร้ายบุคคลรอบข้าง ขาดการควบคุม ในทางที่ไม่ถูกต้อง และเป็นอันตราย ซึ่งความโกรธ ความกลัว และสิ่งไม่ดีต่างๆ ที่แสดงออกมา มักเกิดขึ้นบ่อย ๆ ในทางที่ไม่เหมาะสม (พิไลวรรณ กาญจนวิโรจน์, 2538, หน้า 25; อุบล วัติชัย, 2527, หน้า 197; มะลิ สุกุลถาวร, 2538, หน้า 1)

เพาเวอร์ส และวิทเมอร์ (Powers E. and Witmer H. 1951:180) อ้างจาก ซูซา จันท์เนอม, 2537:1-3) ลักษณะเด็กที่พฤติกรรมก้าวร้าวว่าต้องพิจารณาถึงเกณฑ์ 3 ประการ

1. ความหนักเบาของพฤติกรรม หรือความร้ายแรงของการกระทำ
 2. ความถี่ของการกระทำ หรือการกระทำบ่อยครั้งแค่ไหน
 3. ทักษะคติของผู้กระทำผิดต่อสังคมหรือต่อผู้สิทธิอำนาจตามกฎหมาย
- จิตนา ยูนิพันธ์, 2527, หน้า 91-92) ลักษณะที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว มีดังนี้
1. สิ่งที่ต้องการหรือสิ่งที่คาดหวังไว้ล้มเหลว หรือมีการสูญเสียความเชื่อมั่นของตนเอง
 2. มีอารมณ์ผิดหวังเกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความวิตกกังวล
 3. เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง รู้สึกว่าความสามารถของตนลดลง ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ อันเป็นเหตุให้เกิดความต้องการอำนาจ
 4. เกิดอารมณ์โกรธโดยเริ่มจากโกรธเพียงเล็กน้อยไปจนถึงโกรธมาก จนไม่สามารถควบคุมการแสดงออกของตนเองได้

มะลิ สุกุลถาวร(2538, หน้า 3) ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกสามารถสังเกตได้ดังนี้

1. แสดงท่าทางไม่เป็นมิตร เช่นมองตาขวาง หน้าบึ้งตึง
2. หงุดหงิด เดินไปมา ไม่อยู่นิ่ง ไม่มีสมาธิ
3. พูดเสียงดัง ไม่ฟังเหตุผลของผู้อื่น พูดหยาบคาย ต่ำหนิติเตียน ด่าว่า หรืออาฆาตพยาบาท
4. เปิดปิดประตูแรงๆ หรือหยิบจับกระแทก หรือทุบทำลายสิ่งของ
5. ตบตี ชกต่อย ใช้อาวุธ ทำร้ายผู้อื่น
6. ทำร้ายตนเอง และผู้อื่น

สแตนเบอร์เกอร์ (Steinberger, 1987; อ้างจาก สุกัลักษณ์ ธนเกษพิศาล, 2535:44-45) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษารายกรณีและผลของการใช้กิจกรรมทางศิลปะ เพื่อปรับพฤติกรรมผู้ป่วยที่ได้รับความกระทบกระเทือนทางอารมณ์ เป็นโรคออทิสติก และได้รับบาดเจ็บทางสมอง ผลการศึกษาพบว่า

1. หลังจากที่เด็กหญิง จอร์จี่นา ผู้ป่วยที่ได้รับความกระทบกระเทือนทางอารมณ์และสามารถเข้ารับการศึกษได้ ทำกิจกรรมทางศิลปะเป็นเวลา 10 ปี เธอสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ และสามารถเข้ารับการศึกษทางด้านภาษา ตลอดจนมีผลการเรียนที่ดีขึ้นเรื่อยๆ

2. หลังจากที่เด็กหญิง บรอนเน ผู้ป่วยเป็นโรคออทิสติก และมีความบกพร่องด้านการสื่อสาร ได้ทำกิจกรรมทางศิลปะเป็นเวลา 10 ปี เธอก็กลายเป็นคนที่มีความสามารถทางศิลปะพร้อมทั้งมีความสามารถในการสื่อสารที่ดีขึ้นในที่สุดก็หายเป็นปกติ

3. หลังจากที่เด็กชาย ราฟ ผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บทางสมอง โมโหง่ายและปัสสาวะรดที่นอน ตลอดจนไม่สามารถเข้ารับการศึกษได้ ทำกิจกรรมทางศิลปะเป็นเวลา 5 ปี อาการปัสสาวะรดที่นอนก็หายไป สามารถเข้ารับการศึกษได้ตามปกติ

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าวแหวงออกในลักษณะทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นอย่างเหมาะสมในการป้องกันตนเองโดยไม่ล้าสทธิผู้อื่น หรือเกินกว่าเหตุ ผิดไปจากมาตรฐานการยอมรับทางสังคมที่กำหนดไว้อย่างเห็นได้ชัดเจน เช่นปลดปล่อยความโกรธ ความกลัวไปยังบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมเป็นเหตุให้ผู้อื่นเดือนร้อน ได้รับอันตรายอย่างรุนแรง

การใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ในสถาบันราชานุกูล

การใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ต่อผู้ที่มีความบกพร่องและปัญหาในด้านต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลา ตลอดจนการวางแผนเตรียมกิจกรรมที่เหมาะสมมาพัฒนาตามความบกพร่องนั้น ๆ เอ็นเดอร์สัน (Anderson, 1941:50-53; อ้างจาก สุกัลักษณ์ ธนเกษพิศาล, 2535:38-39) ซึ่งคุณค่าที่ผู้ป่วยจะได้รับในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีดังต่อไปนี้

โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S หมายถึง

Communication (การใช้ศิลปะในการสื่อสาร) หมายถึง เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองตามศักยภาพ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินขณะทำกิจกรรม และเด็กสามารถใช้ศิลปะในการสื่อสารกับผู้อื่นได้

Expression (การแสดงออกทางความคิดหรือความรู้สึกภายในจิตใจแต่ละบุคคล) หมายถึง การที่เด็กได้ใช้ศิลปะในการระบายความรู้สึกที่ซ่อนเร้นภายในจิตใจ ทางด้านอารมณ์ พฤติกรรม ผ่านทางงานศิลปะ เพื่อช่วยผ่อนคลายความรู้สึกทางด้านอารมณ์ ยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีสมาธิมากขึ้น

ระดับที่ 3 Basic Development (การใช้ศิลปะเพื่อการพัฒนาพื้นฐาน) หมายถึง การให้เด็กรู้จักชื่อ วัสดุใช้ และลงมือใช้ อุปกรณ์-เครื่องมือในงานศิลปะ การค้นคว้าทดลองทำและพัฒนาการแก้ไขปัญหาง่ายๆได้ด้วยตนเอง (ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล) ฝึกฝนจนมีการรับรู้โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพในการแสดงออกผ่านผลงานศิลปะ

1. การวาดภาพ (Drawing) มีคุณค่าในด้านการพัฒนากล้ามเนื้อมัดย่อย ช่วยให้การทำงานของกล้ามเนื้อสัมผัสสัมพันธ์กับสายตา ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์

2. การระบายสี (Painting) มีคุณค่าคล้ายคลึงกับการวาดภาพแต่สีได้เพิ่มมากขึ้น เด็กสามารถแยกแยะสีได้

3. พิมพ์ด้วยอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เหมาะสำหรับเด็กเล็ก มีคุณค่าในด้านการพัฒนากล้ามเนื้อมัดย่อย และมัดใหญ่ ทำให้รู้จักตำแหน่ง ตระหนักถึงสภาพแวดล้อม สามารถแยกแยะสีได้ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์

4. ปะติด (Collage) มีคุณค่าในด้านการแยกแยะทำให้รู้จักเปรียบเทียบความเหมือนกันและแตกต่างกันในกลุ่ม รู้จักความสัมพันธ์ส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตระหนักถึงสภาพแวดล้อม ใจเย็นมีความพยายามอดทน พัฒนาการความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญา

5. ปั้น (Sculpture) มีคุณค่าในด้านการพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดย่อย รู้จักความสัมพันธ์ของร่างกาย แยกแยะรูปร่าง มีสมาธิ อดทน รอคอยได้ พัฒนาการความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญา

มะลิฉัตร, 2532:21-25 (อ้างจาก พดุง คชสำโรง, 2542:21-22) ได้แสดงแนวคิดทางด้านการใช้ศิลปะสำหรับเด็กพิเศษที่ใช้แพร่หลาย เช่น ของ ซิลเวอร์ (Siver, 1978) เช็คท์แมน (Sectman, 1976) อุลิน (Uhlen, 1979) และซิงเกอร์ (Singer, 1979) ที่ใช้ศิลปะบำบัดในเด็กที่หย่อนสมรรถภาพทางการพูดและเขียนอ่าน อันเนื่องจากปัญหาทางอารมณ์ แต่มีสมรรถภาพทางการเห็นและการเคลื่อนไหวที่ดี เน้นการบำบัดโดยให้เด็กสำรวจและแสวงหากระบวนการทำงานทางศิลปะเช่น วาดภาพ การใช้สี ระบาย มากกว่าเรื่องราว โดยให้ลงมือปฏิบัติผ่านเป็นภาษาในการพูด การบำบัดนี้จะมีผลในการปรับสมดุลทางด้านอารมณ์ ปิยฉัตร เรืองวิเศษ ฟินนี่ (อ้างถึงใน American ArtTherapy Association, Inc, Newsletter, 1979) ศิลปะบำบัดเป็นวิชาชีพด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้อุปกรณ์ สีต่าง ๆ การวาดภาพ เป็นสื่อในการแสดงออก กระบวนการที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานศิลปะ เป็นความหมายของการบอกเล่าของผู้ที่สร้างผลงาน สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงการ

พัฒนาในด้านบุคลิกภาพ ความสามารถ นิสัยและสภาวะจิต ความสนใจ ความกังวล และความขัดแย้งในตัวเอง การทำศิลปะบำบัดนั้นเป็นเพียงเสริมสร้างความเข้าใจในบทบาทของตนเอง ทางด้านความคิด สติปัญญา การสื่อสารสัมพันธ์ การแก้ปัญหา การลดความหวั่นเกรง ความเครียด การช่วยให้เข้าใจสภาวะความจริงและการเสริมสร้างความมั่นใจในตัวเอง เคนและโคล (Cane,1951,Cole,1940 อ้างถึงใน พรจิตร ธนจิต ศิริพงศ์,2543) ศิลปะเป็นส่วนสำคัญสำหรับเด็ก เป็นหัวใจของการพัฒนาสุขภาพ รวมทั้งความรู้และความรู้สึกที่ดี ในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ จัดการกับความซับซ้อนใจ และเข้าใจตนเอง โคลเวนเฟลด์ (Lowenfeld,1957) ได้พัฒนาการบำบัดโดยใช้ศิลปะศึกษา (Art education therapy) ในเด็กพิการ ฮิล (Hill,1945) ได้นำศิลปะมาใช้ในการบำบัดผู้ป่วยในโรงพยาบาลทั่วไป และอีริกสัน(Erikson,1976) นำศิลปะมาใช้วิเคราะห์ในการบำบัดทางจิต

ประโยชน์ที่ผู้ป่วยจะได้รับในขณะที่ทำกิจกรรมทางศิลปะก็คือ ได้ระบายความรู้สึกภายในออกมา และค่อยๆ เรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของตน ซึ่งส่งผลให้เด็กมีการพัฒนาที่ดีขึ้น หรืออย่างน้อยก็คงที่ไม่ถดถอยและลดต่ำไปกว่าเดิม และวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมและถูกต้องของผู้ป่วยที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญาแบ่งได้ 3 ระดับดังนี้

1.ระดับความบกพร่องที่อยู่ในระดับเรียนรู้ได้ ในการปฏิบัติกิจกรรมจะต้องคิดและวางแผนขั้นตอนให้ผู้ผู้ป่วยปฏิบัติทีละขั้นตอน เนื่องจากเรียนรู้ได้ช้า สิ่งที่สำคัญคือ ต้องทำให้ผู้ป่วยรู้สึกประสบความสำเร็จ กิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัดที่นำมาให้ปฏิบัติได้แก่ วาดภาพ ระบายสี พิมพ์ภาพด้วยอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ปั้น-หล่อ ปะติด ทอพรม เป็นต้น

2.ระดับความบกพร่องที่อยู่ในระดับฝึกฝนได้ ในการปฏิบัติกิจกรรมจะให้ผู้ผู้ป่วยเรียนรู้พื้นฐานเบื้องต้นง่ายๆ กิจกรรมทางศิลปะที่นำมาให้ผู้ผู้ป่วยปฏิบัติได้แก่ วาดภาพ ระบายสี ละครเวที พิมพ์ภาพด้วยอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ปั้น ปะติด เป็นต้น

3.ระดับความบกพร่องที่อยู่ในระดับรุนแรง ในการปฏิบัติกิจกรรมจะให้การฝึกฝนซ้ำๆ และหลายครั้ง ซึ่งคาดหวังว่าเขาอาจจะช่วยเหลือตนเองได้บ้าง กิจกรรมทางศิลปะที่นำมาบำบัดได้แก่ วาดภาพ ระบายสี ละครเวที พิมพ์ภาพด้วยอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ปั้น ปะติด เป็นต้น

ผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านอารมณ์และพฤติกรรม ลักษณะที่แสดงออก ต่อต้าน ซ้ำๆ โหมย ซ้ำๆ แวง ไม่ไว้ใจใคร ไม่ทำตามกฎเกณฑ์ เก็บตัว พุดจาหยาบคาย ถ่มน้ำลาย ทำร้ายตัวเอง ทำร้ายผู้อื่น ในการปฏิบัติจำเป็นต้องบำบัดโดยจิตแพทย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะบำบัด

งานศิลปกรรมบำบัด กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล มีหน้าที่ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ แก่ผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา ที่มีสภาพปัญหาทางอารมณ์ สังคม และทักษะพื้นฐาน เปิดบริการ เวลา 8.00-14.30 น. ในวันทำการ วันจันทร์-ศุกร์

โครงสร้างกิจกรรม

1)ศิลปกรรมบำบัด หมายถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย โดยใช้การจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัด ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1.1 ศิลปะ เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะที่ไม่กำหนดรูปแบบ ให้ความอิสระในการแสดงออกในการ เลือกใช้อุปกรณ์ต่างๆ และช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของกล้ามเนื้อตาให้สัมพันธ์กัน การฟังคำสั่ง สมาธิ เช่น วาดภาพ ระบายสี สื่อผสม

1.2 บั้น-หล่อ เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะที่ไม่กำหนดรูปแบบ และกำหนดรูปแบบ จุดประสงค์ เพื่อให้ผู้ป่วยมีอิสระในการทำกิจกรรม และเรียนรู้ขั้นตอนของการทำงานที่ไม่ซับซ้อน เกิดความภาคภูมิใจต่อ กิจกรรมที่ทำได้สำเร็จด้วยตนเอง เช่น การนวดดิน การคลึงดิน การปั้นรูปทรงอิสระ การหล่อตามแบบพิมพ์ เป็นต้น

1.3 บาดิ เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะที่กำหนดรูปแบบ จุดประสงค์เพื่อให้เรียนรู้ขั้นตอนของการทำงาน และเพิ่มทักษะ พร้อมพัฒนา ด้านการใช้กล้ามเนื้อตาให้สัมพันธ์กัน การควบคุมความคงทนของสมาธิ การปฏิบัติตามคำสั่ง การเลียนแบบขั้นตอนของกิจกรรม เช่น การเขียนเทียน การออกแบบ การลอก ลาย การระบายสี การทำผ้าเช็ดหน้าบาดิ เป็นต้น

1.4 เครื่องหนัง เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะที่กำหนดรูปแบบ จุดประสงค์เพื่อให้เรียนรู้ขั้นตอนของการทำงานที่ซับซ้อน และต้องแก้ปัญหา พร้อมพัฒนา การฟังคำสั่ง การสังเกต สมาธิ และการใช้กล้ามเนื้อตาให้สัมพันธ์กัน เช่น การร้อยหนัง การถักทอ การทำพวงกุญแจ เป็นต้น

1.5 ทอ-พรม เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะที่กำหนดรูปแบบ จุดประสงค์เพื่อให้เรียนรู้ขั้นตอนของการทำงาน กิจกรรมนี้ใช้แก้ไขผู้ป่วยที่ขาดความมั่นใจ และจัดเรียงลำดับวิธีการทำงานให้เพื่อใช้ในการพัฒนา ทักษะ ความรับผิดชอบ ความคงทนของสมาธิ และกล้ามเนื้อตาให้สัมพันธ์กัน เช่น การสอด การตัดผ้า การทอ การเก็บอุปกรณ์

คือการวางแผนงานในการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการพัฒนาไปตามเป้าหมายที่ต้องการโดย คำนึงถึงสภาพปัญหาเกี่ยวกับความสามารถให้สอดคล้อง ตามทักษะต่างๆ ที่ผู้ป่วยสามารถบรรลุได้ ต้องคำนึงถึง

1. กระบวนการจัดกิจกรรม ซึ่งต้องมุ่งเน้นแก้ไขความบกพร่องของสภาพปัญหาในตัวผู้ป่วย ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้
2. การบำบัดจะต้องคำนึงถึงเป้าหมายของผู้ป่วยตามความสามารถ
3. การจัดสภาพแวดล้อม ควรให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้ป่วย
4. การจัดลำดับขั้นในการบำบัดต้องสอดคล้องและต่อเนื่องกับขั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นและไม่ทำให้ผู้ป่วยเกิดความสับสน
5. การผสมผสานเทคนิคและวิธีการบำบัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดที่ทำให้ผู้ป่วยเกิดการเรียนรู้

ในครั้งนี้อยู่วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลปัญญาอ่อน กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล จากการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัด โดยเลือกกิจกรรม 5 กิจกรรม คือ (1) ศิลปะ (2) บิน-หล่อ (3) บาดิก (4) เครื่องหนัง (5) ทอพรม

กิจกรรมศิลปะเป็นกระบวนการบำบัดที่มีการใช้สื่อศิลปะแขนงต่าง ๆ เข้ามาเป็นตัวกลางหรือสะพานเชื่อมโยง ดังนี้ (ปิยฉัตร เรืองวิเศษ ฟินพี ,1979)

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มารับคำปรึกษากับผู้ให้คำปรึกษา
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับอุปกรณ์
3. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับคำปรึกษากับผลงานที่สร้างขึ้น และความหมายของภาพ

กิจกรรมศิลปะสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ดังนี้ (วิรุณ ตั้งเจริญ.2526:68-69)

1. กิจกรรมศิลปะพัฒนาการทางร่างกาย มีการเคลื่อนไหวร่างกาย มือ แขน ขา ได้อิสระ
2. กิจกรรมศิลปะพัฒนาด้านอารมณ์ เกิดความมั่นคงทางอารมณ์ มั่นใจในการแสดงออก สามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างดี
3. กิจกรรมศิลปะพัฒนาทางสังคม รู้จักช่วยเหลือกันแสดงความคิดเห็นร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน
4. กิจกรรมศิลปะพัฒนาทางด้านสติปัญญา มีการคิดตรวจสอบ ลงมือกระทำได้ ทอลองค้นคว้า
5. กิจกรรมศิลปะพัฒนาการทางด้านการรับรู้ เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความสามารถและความถนัด ต้องค้นคว้าหาวิธีการแปลกๆ ใหม่ๆ อยู่เสมอ จึงทำให้เกิดการรับรู้
6. กิจกรรมศิลปะพัฒนาการทางด้านสุนทรียภาพ เด็กเกิดความซาบซึ้ง ชื่นชม รู้คุณค่า ความงามในธรรมชาติ มีจิตใจละเอียดอ่อน
7. กิจกรรมศิลปะพัฒนาการด้านการสร้างสรรค์ เด็กไม่อิสระในการทำงาน ได้ใช้ในการทำงาน ได้ใช้ความคิด สติปัญญา และจินตนาการของตนอย่างเต็มที่ ทำให้เกิดความริเริ่ม สร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะมีคุณค่าในด้านจิตบำบัด ดังนี้คือ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา ,2523,หน้า 37-38)

1. ช่วยให้เด็กได้ระบายอารมณ์ที่เคร่งเครียดเป็นการผ่อนคลายอารมณ์ต่างๆ
 2. ช่วยขจัดความรู้สึกด้อยค่า ไม่สมปรารถนา ขาดความมั่นใจ ขลาดอาย ความพิการ
 3. ช่วยทำให้เข้าใจปัญหา และความต้องการของเด็ก ในกรณี เด็กดื้อ เกเร ก้าวร้าว รังแกเพื่อน
- กิจกรรมศิลปะใช้บำบัดผู้ป่วย มีดังนี้ (เกสร ธิตะจาวี,2543;อ้างจาก พดุงศักดิ์ คชสำโรง,2542:20)

1. ช่วยระบายอารมณ์ ผ่อนคลายความเครียด ความโกรธ ความกังวล ช่วยเสริมสร้างจิตใจ
ทางด้านสุนทรีย์ภาพและมีความคิดสร้างสรรค์
2. ช่วยสร้างความมั่นใจ ความกล้าที่จะแสดงออก ด้วยการระบายความรู้สึกที่มีอยู่ภายในจิตใจ
ออกมาได้อย่างดีในหลายลักษณะ เช่น การวาด การปั้น การพิมพ์ การประดิษฐ์ และการสร้างสรรค์
3. ช่วยในการบำบัด ทำให้เฟลิดเฟลิน ผู้พันการทำงาน ลืมความทุกข์ ความน้อยใจ ความอาย
ความกลัว เป็นต้น
4. ช่วยส่งเสริมจินตนาการ การสร้างสรรค์ ที่ต้องรู้จักแก้ปัญหาการทำงานเพื่อให้ได้งานที่ดี ที่
แปลก ไม่ซ้ำแบบใครและสร้างความภูมิใจให้กับตนเอง
5. ช่วยเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ การรวมประสบการณ์เก่ากับประสบการณ์ใหม่ให้เกิดเป็น
ความคิดใหม่
6. ช่วยส่งเสริมการรับรู้ การแยก การรวมชนิด ประเภทของงานศิลปะต่างๆ และสื่อสารให้ผู้อื่น
รับรู้ได้

กระบวนการใช้ศิลปะเพื่อบำบัดสำหรับเด็กพิเศษ ซึ่ง รูบิน(Rubin,1984 :P.77-89 อ้างจาก พรจิตร
ธนจิตศิริพงศ์,2543: อ้างถึงใน พดุง คชสำโรง,2542:22-24)มีดังนี้

1. ขั้นตอนการทดลอง (Testing) เด็กจะไม่แน่ใจในความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ที่เพิ่งรู้จัก จึงเกิดการ
ทดสอบขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น การเรียกร่องขลุ่ยกรณเพิ่มเติม การเรียกร่องความสนใจ การจำกัดเวลา และ
พฤติกรรมที่เป็นปัญหาอื่น ๆ ในระหว่างการบำบัด สิ่งสำคัญคือผู้ให้การปรึกษาต้องรักษาเวลาให้เสร็จสิ้นตรง
ตามที่กำหนดไว้ สื่อสารให้เข้าใจชัดเจนถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับสร้างสัมพันธ์ที่ดี โดยการแสดงออกถึงความ
ใจดี ใจเย็น และการให้อภัยไว้ก็ตามการกระทำดังกล่าวเป็นเพียงการสร้างคามพึงพอใจแก่เด็กเท่านั้น ยังไม่
สามารถสร้างความรู้สึกปลอดภัยเพื่อการแสดงออกอย่างเปิดเผย หลีกเลี่ยงการขู่(Threatening)
2. ขั้นความไว้วางใจ (Trusting) ขั้นตอนนี้ใช้เวลาแตกต่างกันในเด็กแต่ละคน ซึ่งผู้ให้คำปรึกษา
ควรมีความอดทนเป็นพิเศษ ในแต่ละครั้งของการปฏิบัติ ควรรักษาความสม่ำเสมอในรูปแบบของการปฏิบัติ
สัมพันธ์ รวมทั้งบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่างๆ และการกล่าวลาของเด็กสามารถคาดการณ์ได้ว่าจะทำอะไร
ต่อไป
3. ขั้นเสี่ยง (Risking) เป็นการเปิดเผยความคิดความรู้สึกเล็กๆ ที่ฝังอยู่ในใจ หรือบางครั้งตัวเด็ก
เองก็ยังไม่เคยรู้สึกตัวมาก่อน เด็กจะระบายความคิดความรู้สึกผ่านภาพวาดอย่างเปิดเผย กล้าลองกล้าเสี่ยง

4. ขั้นตอนติดต่อสื่อสาร (Communication) ในการสร้างความไว้วางใจ และกระตุ้นให้เด็กกล้าที่จะเผชิญกับความกลัวภายใน จำเป็นต้องอาศัยวิธีการสื่อสารโดยการใช้วาจาและท่าทาง อาจใช้เวลาในการลองผิดลองถูกว่าจะค้นพบความหมายภาพพจน์ และกรอบแห่งการอ้างอิงของเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกัน ซึ่งจะยากมากขึ้นในเด็กที่มีปัญหาด้านการพูด เด็กปัญญาอ่อน และเด็กที่มีปัญหาทางจิต

5. ขั้นตอนเผชิญหน้า (Facing) นับเป็นขั้นตอนที่ยากที่สุด ซึ่งต้องพิจารณาถึงความพร้อม ของเด็กที่จะยอมรับความจริงหรือไม่ วิธีการเผชิญหน้าจึงควรดัดแปลงตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละคนเพื่อช่วยให้เด็กเห็นเกี่ยวข้องกับความหมายในภาพวาดกับตัวเอง ดังนั้นการเผชิญหน้าที่จะนำมาซึ่งความจริงอันเจ็บปวด จึงต้องใช้เวลาอันยาวนานในขณะที่เด็กพยายามหลีกเลี่ยงความจริง ความเข้าใจและการยอมรับผู้ให้คำปรึกษาในกลไกการป้องกันตัว

6. ขั้นตอนเข้าใจ (Understanding) หลังจากผ่านพ้นความสับสนในตัวเอง เป็นจุดที่เด็กเข้าใจความสับสนที่ซ่อนอยู่ภายในใจหลังจากที่ได้รับการเปิดเผยและการเผชิญหน้าแล้ว

7. ขั้นตอนยอมรับ (Accepting) เด็กจะยอมรับความคิดความรู้สึกทั้งที่ดีและไม่ดีของตัวเอง

8. ขั้นตอนรับมือ (Copying) ให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) และพร้อมที่จะรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น

9. ขั้นตอนยุติการให้คำปรึกษา (Separating) ขั้นตอนสุดท้ายของการให้คำปรึกษา การบอกกล่าวที่ดีช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้เด็กในการดำเนินชีวิต

กล่าวโดยสรุปศิลปะมีความสำคัญต่อเด็ก ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กพิเศษ แท้ที่จริงแล้วในแต่ละขั้นตอนจะมีการแยกจากกันอยู่ในตัว เช่น การแยกความจริงจากความฝันหรือการแยกปม (Conflict) ที่ทำให้ไม่สบายใจออกตัวเด็ก สิ่งสำคัญคือความไว้วางใจที่จะทำให้เด็กเปิดเผยตนเองผ่านสัญลักษณ์ หรือกระบวนการกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อเข้าสู่โลกภายในของเด็กและช่วยให้เขาค้นพบตัวตนที่แท้จริงผ่านทางศิลปะ

2.1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลปัญญาอ่อน กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพสถาบันราชานุกูล พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวดังนี้

มัลลินส์, (Mulins, 1993; อ้างถึงใน พดุงศักดิ์, 2542: 93) วิจัยเรื่อง ศิลปะบำบัด เพื่อการแสดงออกและการบำบัดปัญหาทางอารมณ์และขัดแย้งในจิตใจ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การใช้วิธีศิลปะบำบัด เข้าช่วยในการแสดงออกทางอารมณ์ของบุคคลที่เป็นบุตรบุญธรรมและมีความขัดแย้งในตัวเองคิดว่าตัวเองไม่มีการปรับตัวอย่างเหมาะสม ในฐานะที่ตัวเองเป็นบุตรบุญธรรมสมมุติฐานในการวิจัยคือ ศิลปะบำบัดสามารถช่วยเรื่องการแสดงออกทางอารมณ์และภาวะความขัดแย้งทางจิตใจ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีประชากรเป็นผู้หญิง 2 คน อายุ 40 ปี และเป็นบุตรบุญธรรม วิธีดำเนินการในวิจัยคือ มีการปฏิบัติการ

ทางศิลปะ ใช้เวลาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ต่อเนื่องกันเป็นเวลา 2 เดือน ในการออกแบบวิธีการบำบัด เน้นที่ความต้องการที่จะผลักดันให้ผู้มารับการบำบัดได้แสดงออกทางด้านอารมณ์ สื่อความหมายของการเป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่จริงหลังจากนั้นได้ทำการวิเคราะห์และพิจารณาผลงานของตนเอง ที่ได้แสดงออกมา ผลการวิจัยพบว่า ผลงานศิลปะของตนเองและกระบวนการทำงาน มีลักษณะเป็นกระเจกเงาในการมองย้อนกลับเข้ามาหาตัวเอง ทำให้สามารถเข้าใจตัวเองมากขึ้น

ริส (Reese, 1996 อ้างถึงใน พดุงศักดิ์, 2542:93-94) วิจัยเรื่อง ศิลปะบำบัดแนวทางสำหรับการแสดงออกทางอารมณ์ และความคิดกับเด็ก ซึ่งได้รับความกระทบกระเทือนทางพฤติกรรมทางอารมณ์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ศิลปะในการบำบัดทางอารมณ์ และช่วยให้สามารถมีการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมมุติฐานของการวิจัยศิลปะบำบัดสามารถช่วยให้เด็กที่ได้รับความกระทบกระเทือนทางพฤติกรรมและทางอารมณ์ ได้แสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ ประชากรเป็นเด็กนักเรียนโรงเรียนประถมของรัฐที่จัดสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและทางอารมณ์ จำนวน 16 คน อายุระหว่าง 5-15 ปี วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยใช้เวลาในการทำวิจัย 15 สัปดาห์กับเด็ก จำนวน 16 คน ผลการวิจัยพบว่า ศิลปะบำบัดสามารถนำมาช่วยให้เด็กที่ได้รับความกระทบกระเทือนทางพฤติกรรมและทางอารมณ์ได้แสดงออกทางอารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถ ผสมผสานกับหลักสูตรการเรียน ทั่วๆ ไปได้ในโรงเรียนและยังช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนได้อีกด้วย โดยมีการออกแบบให้เข้ากับพื้นฐานของแผนการศึกษาพิเศษซึ่งเป็นหลักสูตรของประเทศ

จากผลการวิจัยต่างประเทศ พบว่ากิจกรรมศิลปะช่วยทำให้เข้าใจกับปัญหาและความต้องทำให้เข้าใจ และแก้ไขปัญหาก็พบได้อย่างเรียบง่ายไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ชั้นตอนหรือกระบวนการไม่ซับซ้อน เพียงต้องใช้ระยะเวลา และจัดเตรียมแผนกิจกรรมที่เหมาะสมต่อสภาพของปัญหาเป็นรายๆ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย ศึกษาผลของโปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาช่วงวัย 4-7 ปี กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

เป็นผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาที่เข้ารับบริการของกลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล ระหว่างเดือน เมษายน 2554 เดือนมิถุนายน 2554 ที่แพทย์วินิจฉัยให้เข้ารับการรักษาในหน่วยศิลปกรรมบำบัด

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาที่เข้ารับบริการของกลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล ระหว่างเดือน เมษายน 2554-เดือนมิถุนายน 2554 ที่แพทย์วินิจฉัยให้เข้ารับการรักษาในหน่วยงานศิลปกรรมบำบัด โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 คน

การกำหนดเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือทดลองเป็น การใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S หมายถึง กิจกรรม 5ฐาน คือ ฐานที่ 1 ศิลป ฐานที่ 2 บั้น-หล่อ ฐานที่ 3 بادติก ฐานที่ 4 เครื่องหนัง ฐานที่ 5 ทอ-พรม ขั้นตอนในการดำเนินการ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นสาธิต 3) ขั้นปฏิบัติ 4) ประเมินผล ช่วงเวลาดำเนินการเดือนมิถุนายน 2554 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-Sดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องในการใช้การใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S จากเอกสารบทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ คือ กระบวนการทางศิลปะสำหรับเด็กพิเศษ ของ รูบิน (Rubin,1984,p.77-89 อ้างถึงใน พรจิตร ธนจิตศิริพงศ์,2543) โดยสรุปขั้นตอนศิลปะสำหรับเด็กพิเศษ โดยเรียบเรียงจากประสบการณ์ และโลเวนเฟลด์ (1957,p.45)

2. เขียนแผนการจัดกิจกรรมศิลปะดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดช่วงเวลาของการการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ในแต่ละฐานกำหนดระยะเวลาของกิจกรรมฐานละ 30 นาที จำนวน 12 ครั้ง

2.2 กำหนดให้ผู้ป่วยทั้ง 4 ราย จะต้องเข้าฐานกิจกรรมเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน

2.3 กำหนดให้ผู้ป่วยทั้ง 4 ราย จะต้องเข้าฐานกิจกรรม ทั้ง 5 ฐาน คือ ฐานที่ 1 ศิลปะ ฐานที่ 2 บั้น-หล่อ ฐานที่ 3 بادติก ฐานที่ 4 เครื่องหนัง ฐานที่ 5 ทอ-พรม

2.4 ปฏิบัติตามขั้นตอนในการดำเนินการ

- 1) ช้่นนำ
- 2) ช้่นสาธิต
- 3) ช้่นปฏิบัติ
- 4) ประเมินผล

2.5 บันทึกพฤติกรรม ในระยะเวลา 30 นาที ต่อฐานกิจกรรม

3. นำร่างแผนการการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจเพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน

- 1.) ผศ.ดร.เลิศศิริ บวรกิตติ
ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปกรรมบำบัด
- 2.) นายแพทย์ทวีศักดิ์ ศิริรัตน์เรขา
ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กพิเศษ
- 3) น.ส. นรัญชญา ศรีบุรพา
ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาคลินิก

4. ปรับปรุงแผนการการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S และเครื่องมือตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ

5. นำแผนการการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S และเครื่องมือทำการทดลองใน

กลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล เป็นแบบบันทึกพฤติกรรม ที่ใช้สังเกตเป็นรายบุคคล กำหนดระยะเวลาของกิจกรรมฐานละ 30 นาที ซึ่งมีฐานกิจกรรม 5 ฐาน คือ 1) ศิลปะ 2) บั้น-หล่อ 3) بادติก 4) เครื่องหนัง 5) ทอ-พรม และพฤติกรรมที่ต้องบันทึก 3 พฤติกรรม คือ 1) ทำร้ายตนเอง เช่น ตบหน้า, ช่วน หยิก 2) ทำร้ายผู้อื่น เช่น ตบ

หน้า,หยิก,กัด 3) ทำลายสิ่งของ เช่น ขว้างอุปกรณ์,ฉีกกระดาษ กำหนดช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมศิลปะ 4 สัปดาห์ละ 3 วัน จำนวน 12 ครั้งของจำนวนครั้งที่เกิดพฤติกรรม

วิธีดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดลองโดยใช้แผนการทดลองชนิด เก็บค่าตัวแปรครั้งเดียวหลังทดลอง (One Group Posttest Only Design) ดังนี้

E T1 X T2

E แทน ผู้บกพร่องทางทางพัฒนาการและสติปัญญาซึ่งเป็นผู้ป่วยในสถาบันราชานุกูล

T1 แทน การประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว ของผู้บกพร่องทางทางพัฒนาการและสติปัญญาซึ่งเป็นผู้ป่วย ใน ก่อนการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

X แทน การใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

T2 แทน การประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว ของผู้บกพร่องทางทางพัฒนาการและสติปัญญา ซึ่งเป็นผู้ป่วย ใน หลังจากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ขั้นก่อนทดลอง ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. สังเกตผู้บกพร่องทางทางพัฒนาการและสติปัญญาที่แพทย์วินิจฉัยมีปัญหาทางด้านอารมณ์ และจิตใจ
2. สังเกตบันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของผู้บกพร่องทางทางพัฒนาการและสติปัญญาที่มีปัญหา ทางด้านอารมณ์และจิตใจ จากรายงานของเจ้าหน้าที่หน่วยศิลปกรรมบำบัด
3. คัดเลือกผู้บกพร่องทางทางพัฒนาการและสติปัญญาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 4 คนโดย ใช้เกณฑ์ดังนี้
 - (1) พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมีความถี่และรุนแรงสูงซึ่งต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน
 - (2) อายุ ระหว่าง 15-25 ปี
4. ประชุมแนวทางการปฏิบัติในการการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ที่จะต้องบันทึก พฤติกรรมผู้บกพร่องทางทางพัฒนาการและสติปัญญาในระหว่างฝึกเพื่อสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติงาน ทางเดียวกัน

2.2 ขั้นทดลอง ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้คัดมา 4 คน ทำการทดลองวันละ 150 นาที กิจกรรมละ 30 นาที ทั้ง 5 กิจกรรม ต่อผู้ป่วย 1 คน สัปดาห์ละ 3 วัน

2. ขณะทำกิจกรรมเมื่อมีพฤติกรรมเกิดขึ้น ผู้วิจัยและเจ้าหน้าที่หน่วยศิลปกรรมบำบัดใช้แบบบันทึกพฤติกรรมของผู้ป่วยแต่ละคน

3. ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัด

4 สัปดาห์ จำนวน 12 ครั้ง ระยะเวลาในการทำกิจกรรมฐานละ 30 นาที

สัปดาห์ ที่	ครั้ง ที่	เวลา	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ลักษณะของกิจกรรม
1	1	30 นาที	2 มิ.ย.54	ฐานศิลปะ	เรื่องการวาดภาพตามใจฉัน โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานปั้น-หล่อ	เรื่องปั้นดินเป็นรูปทรงต่างๆ อย่างอิสระ โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานบาติก	เรื่องความกล้า (การตกเทียน) โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานเครื่องหนัง	เรื่องเครื่องมือ(หมุนเครื่องปั้ม)โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานทอ-พรม	เรื่องสอดเข็ม(เข้ารูกระสอบ)โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีมอบหมายงานให้ปฏิบัติ

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	เวลา	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ลักษณะของกิจกรรม
1	2	30 นาที	3 มิ.ย.46	ฐานศิลปะ	เรื่องการวาดภาพและระบายสี โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานปั้น-หล่อ	เรื่องปั้นดินรูปทรงวงกลม โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานวาดติก	เรื่องความเข้าใจ(การเขียนเทียน ด้วยชั้นตั้ง)โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานเครื่องหนัง	เรื่องวิธีใช้เครื่องปั๊มหนัง โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานทอ-พรม	เรื่อง หยิบ,จับ,ปฏิบัติ(สอดผ้าเข้ารูเข็ม)โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
1	3	30 นาที	4 มิ.ย.54	ฐานศิลปะ	เรื่องการวาดภาพ/ฉีกแปะ โดยผู้ฝึกจัดเตรียม วัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานปั้น-หล่อ	เรื่องปั้นดินรูปทรงเส้นตรง โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
					เรื่อง ชั้นตอน(เขียนเทียนบนกระดาษ) โดยผู้ฝึก

		30 นาที		ฐานवादิก	จัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้นำวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานเครื่องหนัง	เรื่อง การปั้มหนัง โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้นำวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานทอ-พรม	เรื่อง หยิบ,จับ,ปฏิบัติ (สอดผ้าเข้ารูเข็มผ่านกระสอบ)โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้นำวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	เวลา	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ลักษณะของกิจกรรม
2	4	30 นาที	9 มิ.ย.54	ฐานศิลปะ	<u>ทบทวน</u> เรื่อง การวาดภาพตามใจฉัน โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้นำวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานปั้น-หล่อ	<u>ทบทวน</u> เรื่อง ปั้นดินเป็นรูปทรงต่างๆ อย่างอิสระ โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้นำวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานवादิก	<u>ทบทวน</u> เรื่อง ความกล้า(การตักเทียน)โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้นำวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานเครื่องหนัง	<u>ทบทวน</u> เรื่อง เครื่องมือ(หมุนเครื่องปั้ม)โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้นำวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
					<u>ทบทวน</u>

		30 นาที		ฐานทอ-พรม	เรื่อง (สอดเข็ม) โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
--	--	------------	--	-----------	--

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	เวลา	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ลักษณะของกิจกรรม
2	5	30 นาที	10 มิ.ย.54	ฐานศิลปะ	<u>ทบทวน</u> เรื่อง วาดภาพและระบายสี โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานปั้น-หล่อ	<u>ทบทวน</u> เรื่อง ปั้นดินรูปทรงวงกลม โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานเครื่องหนัง	<u>ทบทวน</u> เรื่อง วิธีใช้เครื่องปั้มหนัง โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30			<u>ทบทวน</u> เรื่อง หยิบ,จับ,ปฏิบัติ(สอดผ้าเข้ารูเข็ม) โดยผู้ฝึก

		นาที		ฐานทอ-พรม	จัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
--	--	------	--	-----------	--

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	เวลา	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ลักษณะของกิจกรรม
2	6	30 นาที	11 มิ.ย.54	ฐานศิลปะ	<p style="text-align: center;"><u>ทบทวน</u></p> <p>เรื่องวาดภาพ/ฉีกแปะ โดยผู้ฝึกจัดเตรียม วัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ</p>
		30 นาที		ฐานปั้น-หล่อ	<p style="text-align: center;"><u>ทบทวน</u></p> <p>เรื่องปั้นดินรูปทรงเส้นตรง โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ</p>
		30 นาที		ฐานบาติก	<p style="text-align: center;"><u>ทบทวน</u></p> <p>เรื่อง ขั้นตอน(เขียนเทียนบนกระดาษ)โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ</p>
		30 นาที		ฐานเครื่องหนัง	<p style="text-align: center;"><u>ทบทวน</u></p> <p>เรื่อง การปั้มหนัง โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์</p>

		30 นาที		ฐานทอ-พรม	ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ ทบทวน เรื่อง หยิบ, จับ, ปฏิบัติ(สอดผ้าเข้ารูเข็มผ่าน กระสอบ)โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะ วิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
3	7	30 นาที	16 มิ.ย.54	ฐานศิลปะ	เรื่อง การเขียนหุ่นนิ่งรูปคน โดยผู้ฝึกจัดเตรียม วัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานปั้น-หล่อ	เรื่อง ขั้นตอนการหล่อปูนปลาสเตอร์(ตวงน้ำบน แบบ)โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการ มอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานบาติก	เรื่อง การขึงผ้า โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานเครื่องหนัง	เรื่อง การระบายสี โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานทอ-พรม	เรื่อง การทอพรมด้วยมือ โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/ อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ

สัปดาห์ที่	ครั้งที่	เวลา	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ลักษณะของกิจกรรม
3	8	30 นาที	17 มิ.ย.54	ฐานศิลปะ	เรื่อง การเขียนหุ่นนิ่งรูปดอกไม้ โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานปั้น-หล่อ	เรื่อง ขั้นตอนการหล่อปูนปลาสเตอร์(กำหนดสัดส่วนปูน)โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานบาติก	เรื่อง การออกกลวดลายลงบนผ้า โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานเครื่องหนัง	เรื่อง ประกอบรูปทรง โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานทอ-พรม	เรื่อง การทอพรมด้วยมือ(กำหนดความรับผิดชอบ) โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ชี้แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ

สัปดาห์ ที่	ครั้ง ที่	เวลา	วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ลักษณะของกิจกรรม
3	8	30 นาที	18 มิ.ย.54	ฐานศิลปะ	เรื่อง การเขียนหุ่นนิ่งรูปดอกไม้ โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานปั้น-หล่อ	เรื่อง ขั้นตอนการหล่อปูนปลาสเตอร์(กำหนดสัดส่วนปูน)โดยผู้จัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานบาติก	เรื่อง การออกกลวดลายลงบนผ้า โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานเครื่องหนัง	เรื่อง ประกอบรูปทรง โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
		30 นาที		ฐานทอ-พรม	เรื่อง การทอพรมด้วยมือ(กำหนดความรับผิดชอบ) โดยผู้ฝึกจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ ที่แนะวิธีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยคลอไทม์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย ศึกษาผลของโปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาช่วงวัย 15-25 ปี กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล ก่อนและหลัง จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

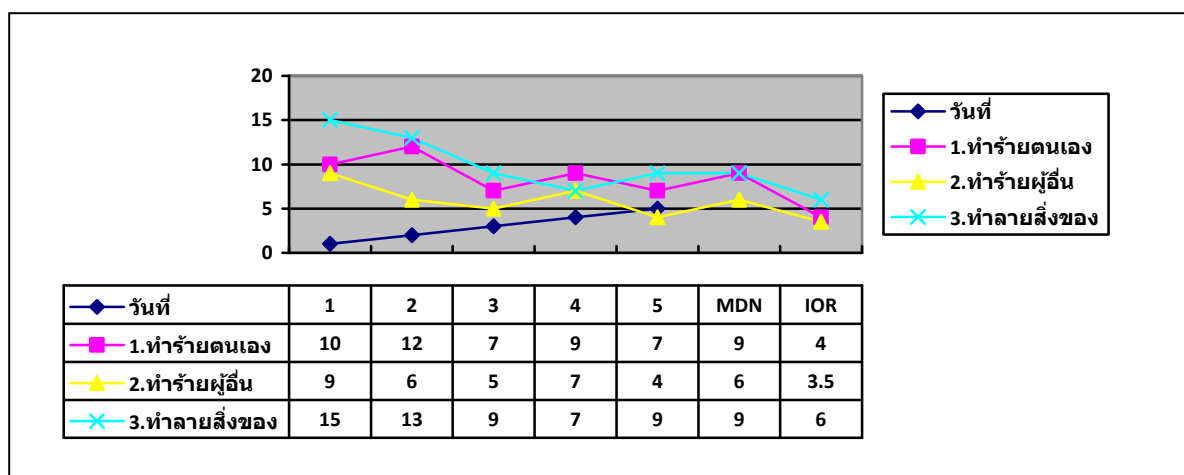
มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้คือ

ผู้ช่วยคนที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อน การ จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

พฤติกรรมก้าวร้าว	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรม					Mdn	IQR
	1	2	3	4	5		
1.ทำร้ายตนเอง	10	12	7	9	7	9.00	4
2.ทำร้ายผู้อื่น	9	6	5	7	4	6.00	3.5
3.ทำลายสิ่งของ	15	13	9	7	9	9.00	6

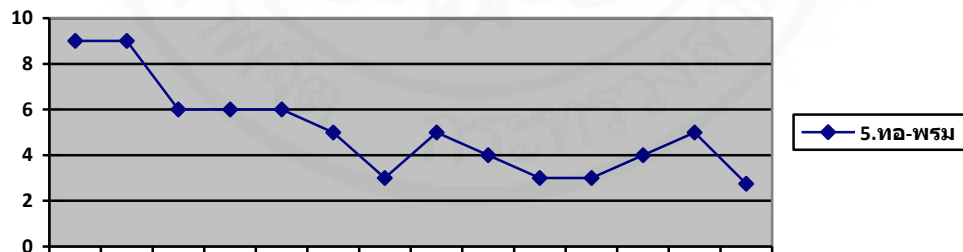
กราฟจำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อน จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

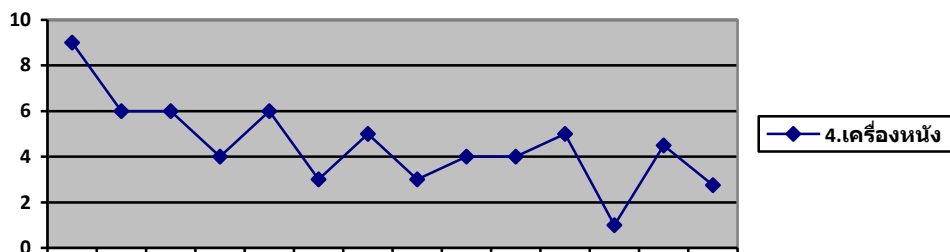
จำนวนวันที่ทำลายล้างของ(Mdn = 9) ซึ่งมากกว่าจำนวนวันที่ทำลายผู้อื่น (Mdn = 9) ก่อนจากการใช้โปรแกรม
ศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

ตารางที่ 2 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตนเอง จากการใช้โปรแกรม
ศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

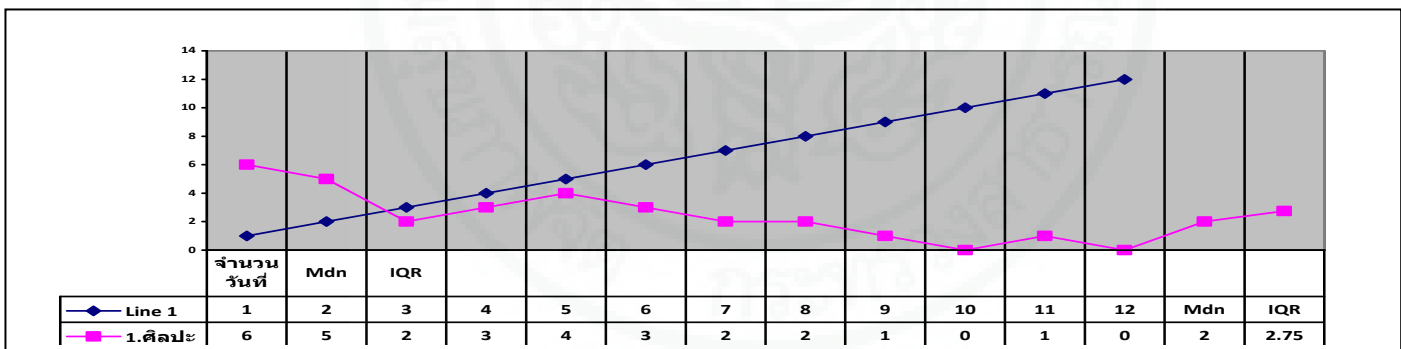
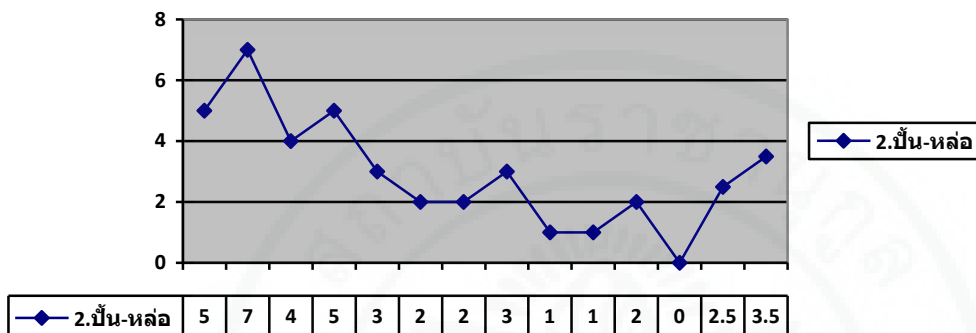
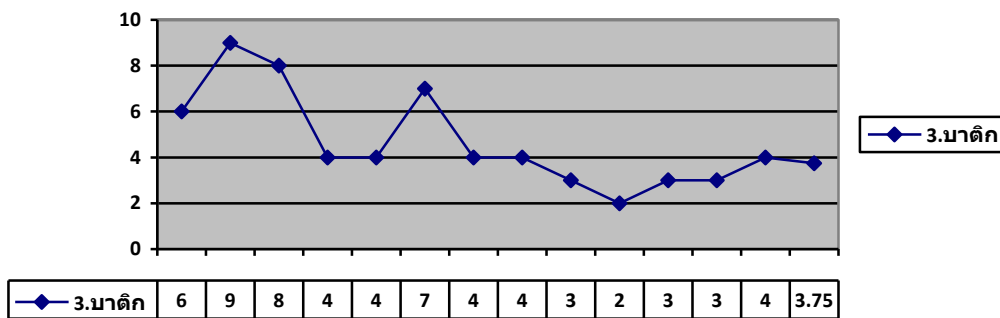
กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายตนเอง												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1. ศิลปะ	6	5	2	3	4	3	2	2	1	0	1	0	2.00	2.75
2. บีน-หล่อ	5	7	4	5	3	2	2	3	1	1	2	0	2.50	3.5
3. บาดิก	6	9	8	4	4	7	4	4	3	2	3	3	4.00	3.75
4. เครื่องหนัง	9	6	6	4	6	3	5	3	4	4	5	1	4.50	2.75
5. ทอ-พรม	9	9	6	6	6	5	3	5	4	3	3	4	5.00	2.75
Mdn	6.00	7.00	6.00	4.00	4.00	3.00	3.00	3.00	3.00	2.00	3.00	1.00		
IQR	3.5	3.5	4	2	2.5	3.5	2.5	2	3	3	2.5	3.5		

5. ทอ-พรม	9	9	6	6	6	5	3	5	4	3	3	4	5	2.75
-----------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	------

4. เครื่องหนัง	9	6	6	4	6	3	5	3	4	4	5	1	4.5	2.75
----------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-----	------

จากตารางที่ 2 พบว่า จำนวนวันที่ แสดงพฤติกรรมทำร้ายตนเอง ในกิจกรรมทอ-พรม สูงมากกว่า

(Mdn = 5.00) กิจกรรมเครื่องหนัง (Mdn = 4.50) รองลงมาคือกิจกรรมบาติก(Mdn = 4.00)

กิจกรรมบั้น-หล่อ (Mdn = 2.50) และต่ำสุดคือ กิจกรรมศิลปะ(Mdn = 2.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายผู้อื่น จากการใช้โปรแกรม ศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1. ศิลปะ	3	4	3	2	1	0	3	2	0	0	0	0	2.00	3.00
2. บั่น-หล่อ	6	5	3	4	5	3	4	2	1	0	1	1	3.00	3.75
3. บาติก	3	2	1	6	0	3	3	2	0	0	1	1	1.50	2.75
4. เครื่องหนัง	6	5	6	3	4	2	1	2	4	3	0	1	3.00	3.75
5. ทอ-พรม	4	3	2	5	3	1	2	3	2	0	0	0	2.00	2.75
Mdn	4.00	4.00	3.00	4.00	3.00	2.00	3.00	2.00	1.00	.00	.00	1.00		
IQR	31	2.5	3	3	4	2.5	2	0.5	3.3	2.5	1	1		

จากตารางที่ 3 พบว่า จำนวนวันที่ แสดงพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น ในกิจกรรมบั่น-หล่อ (Mdn = 3.00) เท่ากับ กิจกรรมเครื่องหนัง (Mdn=3.00) ซึ่งสูงกว่า กิจกรรมทอ-พรม (Mdn =2.00) เท่ากับ กิจกรรมศิลปะ(Mdn=2.00) และต่ำสุดคือกิจกรรมบาติก(Mdn=1.50) ตามลำดับ ตารางที่ 4 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำลายสิ่งของ จากการใช้ โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำลายสิ่งของ												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1. ศิลปะ	9	7	7	5	6	5	4	5	3	4	2	4	5.00	2.75
2. บั่น-หล่อ	6	5	3	4	5	3	4	2	3	2	2	2	3.00	2.50
3. บาติก	3	1	2	0	1	0	2	1	3	1	0	3	1.00	2.50
4. เครื่องหนัง	3	4	3	2	2	0	1	1	0	0	1	2	1.05	2.50
5. ทอ-พรม	2	2	2	0	0	0	1	2	1	1	1	1	1.00	1.75
Mdn	3.00	4.00	3.00	.00	2.00	.00	2.00	2.00	3.00	1.00	1.00	2.00		
IQR	5	4.5	3	1.5	5.45	4	3	2.5	2.9	2.95	2.45	2		

จากตารางที่ 4 พบว่า จำนวนวันที่ แสดงพฤติกรรมทำลายสิ่งของ ในกิจกรรมศิลปะสูงกว่า (Mdn=5.00) กิจกรรมบั่น-หล่อ(Mdn=3.00) รองลงมาคือกิจกรรมเครื่องหนัง (Mdn=1.05)และกิจกรรมบาติก(Mdn=1.00)เท่ากับกิจกรรมทอ-พรม (Mdn=1.00) ตามลำดับ

ผู้ปวยคนที่ 2

ตารางที่ 5 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อน จากการใช้โปรแกรม
ศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

พฤติกรรมก้าวร้าว	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรม					Mdn	IQR
	1	2	3	4	5		
1.ทำร้ายตนเอง	0	0	0	0	0	.00	0
2.ทำร้ายผู้อื่น	15	14	15	9	8	.14	6.5
3.ทำลายสิ่งของ	12	11	9	5	7	9.00	5.5

จากตารางที่ 5 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำลายสิ่งของ (Mdn=9.00) สูงกว่า ทำ
ร้ายผู้อื่น (Mdn=.14) และไม่พบการทำร้ายตนเอง(Mdn=.00)

ตารางที่ 6 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตนเอง จากการใช้
โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายตนเอง												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1.ศิลปะ	5	4	5	3	1	0	2	1	0	2	1	1	1.50	2.75
2.ปั้น-หล่อ	8	9	5	1	2	5	6	7	1	0	2	0	3.50	5.75
3.วาดรูป	6	5	2	3	4	1	0	0	2	1	2	1	2.00	2.75
4.เครื่องหนัง	3	2	4	3	5	2	1	0	3	1	0	1	2.00	2
5.ทอ-พรม	5	6	4	3	1	4	2	4	1	0	2	2	2.50	2.75
Mdn	5.00	5.00	4.00	3.00	2.00	2.00	2.00	1.00	1.00	1.00	2.00	1.00		
IQR	3	4.5	2	1	3.5	4.45	3.95	5.5	2.45	1.5	1.95	1.45		

จากตารางที่ 6 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายตัวเอง ในกิจกรรม ปั้น-หล่อ
(Mdn=3.50) สูงกว่า กิจกรรม ทอ-พรม (Mdn=2.50) รองลงมาคือ กิจกรรม วาดรูป (Mdn=2.00)

เท่ากับ กิจกรรมเครื่องหนัง (Mdn=2.00) ส่วนกิจกรรมศิลปะ(Mdn=2.00) ส่วนกิจกรรมศิลปะ(Mdn=1.50)

ตารางที่ 7 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายผู้อื่น จากการใช้โปรแกรม
ศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1.ศิลปะ	2	1	1	2	2	2	2	1	0	0	0	0	1.00	2
2.ปั้น-หล่อ	5	3	4	2	3	1	0	2	1	1	2	0	2.00	2

3.บาติก	3	2	0	1	2	2	0	0	0	0	1	1	1.00	2
4.เครื่องหนัง	2	3	4	2	3	3	5	1	3	1	0	2	2.50	1.75
5.ทอ-พรม	3	4	2	3	2	1	0	0	1	2	3	1	2.00	2
Mdn	3.00	3.00	2.00	2.00	2.00	2.00	.00	1.00	1.00	1.00	.00	.00		
IQR	2	2	3.95	1	1	1.5	3.5	1.45	1.95	0.5	1.5	1.5		

จากตารางที่ 7 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น ในกิจกรรมเครื่องหนัง (Mdn=2.50) สูงกว่า กิจกรรมปั้น-หล่อ (Mdn=2.00) และกิจกรรมทอ-พรม (Mdn=2.00) ส่วนกิจกรรมศิลปะ(Mdn=1.00)พบว่า เท่ากับ กิจกรรมบาติก(Mdn=1.00) ซึ่งต่ำสุดตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำลายสิ่งของ จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำลายสิ่งของ												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1.ศิลปะ	10	68	8	8	3	4	5	6	5	3	4	2	5.00	4.25
2.ปั้น-หล่อ	9	5	8	6	5	5	5	2	3	6	2	4	5.00	2.75
3.บาติก	6	4	5	2	2	1	1	3	4	2	3	1	2.50	2.75
4.เครื่องหนัง	2	1	3	4	2	4	5	3	2	1	2	3	2.50	1.75
5.ทอ-พรม	5	6	4	3	4	2	5	3	1	2	5	5	4.00	2.75
Mdn	6.00	5.00	5.00	4.00	3.00	4.00	5.00	3.00	3.00	2.00	3.00	3.00		
IQR	6	3.5	4.5	4.5	2.5	3	2	2	3	3	2.5	3		

จากตารางที่ 8 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำลายสิ่งของ ในกิจกรรมศิลปะ (Mdn=5.00) สูงเท่ากับกิจกรรมปั้น-หล่อ (Mdn=5.00) รองลงมาคือ กิจกรรมทอ-พรม (Mdn=4.00) ส่วนกิจกรรมบาติก(Mdn=2.50) เท่ากับกิจกรรมเครื่องหนัง(Mdn=2.50)ซึ่งต่ำสุดตามลำดับ

ผู้ปวยคนที่ 3

ตารางที่ 9 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อน การใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

พฤติกรรมก้าวร้าว	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรม					Mdn	IQR
	1	2	3	4	5		

1.ทำร้ายตัวเอง	5	3	4	3	2	3.00	2
2.ทำร้ายผู้อื่น	3	2	5	2	2	2.00	2
3.ทำลายสิ่งของ	12	13	11	12	11	12.00	1.5

จากตารางที่ 9 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรม ทำลายสิ่งของ (Mdn=12.00) ซึ่งสูงกว่า ทำร้ายตนเอง (Mdn=3.00)และทำร้ายผู้อื่น(Mdn=2.00)

ตารางที่ 10 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตนเอง จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายตนเอง												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1.ศิลปะ	2	2	0	3	2	3	0	2	0	0	2	3	2.00	2.25
2.ปั้น-หล่อ	2	3	2	3	2	1	2	1	0	0	1	1	1.50	1
3.วาดรูป	1	2	1	1	2	2	4	0	1	2	1	3	1.50	1
4.เครื่องหนัง	5	4	2	3	1	0	0	3	1	5	2	3	2.50	2.75
5.ทอ-พรม	3	5	3	2	2	3	2	3	1	0	0	1	2.00	2
Mdn	2.0	3.00	2.00	3.00	2.00	2.00	2.00	2.00	1.00	.00	1.00	3.00		
IQR	2.5	2.5	2.45	1.5	0.5	3	2.95	2.5	3.5	1.5	1.5	2		

จากตารางที่ 10 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายตนเอง ในกิจกรรม เครื่องหนัง

(Mdn=2.50) สูงกว่า กิจกรรม ศิลปะ(Mdn=2.50) และกิจกรรมทอ-พรม (Mdn=2.50)

ส่วนกิจกรรมปั้น-หล่อ (Mdn=1.50) พบว่า มีพฤติกรรมทำร้ายตนเอง เท่ากับ กิจกรรมวาดรูป(Mdn=1.50)

ตารางที่ 11 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายผู้อื่น จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1.ศิลปะ	1	0	2	1	0	1	1	2	0	0	0	0	.50	1
2.ปั้น-หล่อ	2	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	.50	1
3.วาดรูป	3	2	3	2	0	1	2	0	1	1	0	0	1.00	2
4.เครื่องหนัง	2	3	2	0	0	0	0	3	0	0	0	0	2.00	2
5.ทอ-พรม	2	1	0	0	1	1	2	1	1	0	0	1	1.00	1
Mdn	2.00	1.00	2.00	1.00	1.00	1.00	2.00	1.00	1.00	.00	.00	.00		
IQR	1	2.5	2.5	1.5	1.5	0.5	1.5	2.5	1	0.5	0.5	0.5		

จากตารางที่ 11 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น ในกิจกรรมเครื่องหนัง (Mdn=2.00) สูงกว่า กิจกรรมบาติก (Mdn=1.00) และกิจกรรมทอ-พรม (Mdn=1.00) ส่วนกิจกรรมศิลปะ (Mdn=.50) พบว่ามีพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น เท่ากับ กิจกรรม ปั้น-หล่อ(Mdn=.50)

ตารางที่ 12 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำลายสิ่งของ จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำลายสิ่งของ												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1.ศิลปะ	6	5	5	6	4	2	3	3	2	0	0	1	3.00	3.75
2.ปั้น-หล่อ	5	5	3	4	4	3	2	3	1	0	0	0	3.00	3.75
3.บาติก	2	10	0	0	1	1	1	1	2	0	0	0	1.00	1
4.เครื่องหนัง	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	.00	0
5.ทอ-พรม	1	2	1	3	3	2	2	1	0	0	1	1	1.00	1
Mdn	2.00	2.00	1.00	3.00	3.00	2.00	1.00	1.00	1.00	.00	.00	.00		
IQR	4	405	4	4.5	3.5	2	2.5	2.5	2	0	0.5	1		

จากตารางที่ 12 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำลายสิ่งของ ในกิจกรรมศิลปะ (Mdn=3.00) สูงเท่ากับกิจกรรมปั้น-หล่อ (Mdn=3.00) รองลงมาคือกิจกรรมบาติก (Mdn=1.00) ซึ่งเท่ากับ กิจกรรมทอ-พรม (Mdn=1.00) ส่วนกิจกรรมเครื่องหนัง (Mdn=.00) ไม่พบพฤติกรรม การทำลายสิ่งของ

ผู้ปวยคนที่ 4

ตารางที่ 13 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อน จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

พฤติกรรมก้าวร้าว	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรม					Mdn	IQR
	1	2	3	4	5		
1.ทำร้ายตนเอง	4	3	2	3	3	3.00	1.00
2.ทำร้ายผู้อื่น	9	8	9	6	5	8.00	3.5
3.ทำลายสิ่งของ	8	6	7	8	5	7.00	2.5

จากตารางที่ 13 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรม ทำร้ายผู้อื่น (Mdn=8.00) รองลงมาคือ ทำลายสิ่งของ (Mdn=7.00) และทำร้ายตนเอง (Mdn=3.00)

ตารางที่ 14 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตัวเอง จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายตัวเอง												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1. ศิลปะ	2	1	2	1	2	0	0	0	0	0	0	1	.50	6.75
2. บั้น-หล่อ	2	1	3	0	1	0	2	1	1	0	0	0	1.00	1.75
3. บาติก	3	4	2	3	2	0	2	3	1	3	2	1	2.00	1.75
4. เครื่องหนัง	2	4	0	5	2	3	2	3	1	2	3	1	2.00	1.75
5. ทอ-พรม	2	2	3	4	2	2	1	2	3	1	2	1	2.00	1.75
Mdn	2.00	2.00	2.00	3.00	2.00	.00	2.00	2.00	1.00	1.00	2.00	1.00		
IQR	0.5	3	2	4	0.5	2.5	1.5	2.5	1.5	2.5	2.5	0.5		

จากตารางที่ 14 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายตนเอง ในกิจกรรมบาติก (Mdn=2.00) ซึ่งเท่ากับ กิจกรรมเครื่องหนัง (Mdn=2.00) และกิจกรรมทอ-พรม (Mdn=2.00) รองลงมาคือ กิจกรรม บั้น-หล่อ (Mdn=1.00) ส่วนกิจกรรมศิลปะ (Mdn=.50) พบว่ามีพฤติกรรมทำร้ายตนเองต่ำ

ตารางที่ 15 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายผู้อื่น จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1. ศิลปะ	3	2	4	2	3	0	2	1	0	2	1	0	.05	1.75
2. บั้น-หล่อ	5	3	1	0	2	3	1	3	2	0	2	3	1.00	1.75
3. บาติก	3	2	1	3	1	0	0	0	4	2	0	0	2.00	1.75
4. เครื่องหนัง	2	3	1	0	0	2	3	1	2	2	0	0	2.00	1.75

5.ทอ-พรม	2	3	0	1	0	2	0	0	2	0	0	1	2.00	1.5
Mdn	3.00	3.00	1.0	1.0	1.00	2.00	1.00	1.00	2.00	2.00	.00	.00		
IQR	1.96	1	2	2.5	2.5	2.5	2.5	2	2	2	1.5	2		

จากตารางที่ 15 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น ในกิจกรรมบาติก (Mdn=2.00)

เท่ากับ กิจกรรมเครื่องหนัง (Mdn=2.00) และ กิจกรรม ทอ-พรม (Mdn=2.00) รองลงมาคือ กิจกรรม ปั่น-หล่อ (Mdn=1.00) ส่วนกิจกรรมศิลปะ (Mdn=.50) พบว่ามีพฤติกรรมทำร้ายตนเองต่ำ

กิจกรรม ปั่น-หล่อ(Mdn=1.00) ส่วนกิจกรรมศิลปะ (Mdn=.50) พบว่ามีพฤติกรรมทำร้ายตนเองต่ำ

ตารางที่ 16 ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำลายสิ่งของ จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

กิจกรรม	จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำลายสิ่งของ												Mdn	IQR
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1.ศิลปะ	6	5	5	5	4	0	3	1	0	0	1	0	2.00	5
2.ปั่น-หล่อ	5	3	3	5	3	2	0	1	0	0	0	1	1.50	3
3.บาติก	2	1	3	4	5	2	3	5	0	2	3	2	2.50	1.75
4.เครื่องหนัง	3	2	3	2	2	1	0	3	1	2	3	2	2.00	1.75
5.ทอ-พรม	2	3	4	2	3	2	3	2	1	2	1	0	2.00	1.75
Mdn	3.00	3.00	3.00	4.00	3.00	2.00	3.00	2.00	.00	2.00	1.00	.50		
IQR	3.5	2.5	1.5	3	2	1.5	3	3	1	2	2.5	2		

จากตารางที่ 16 พบว่า จำนวนวันที่แสดงพฤติกรรมทำลายสิ่งของ ในกิจกรรมบาติก

(Mdn=2.50) รองลงมาคือ กิจกรรมศิลปะ(Mdn=2.00) ซึ่งเท่ากับ กิจกรรมเครื่องหนัง

(Mdn=2.00) และกิจกรรม ทอ-พรม(Mdn=2.00)ส่วนกิจกรรม ปั่น-หล่อ(Mdn=1.50)พบว่ามีพฤติกรรมทำลายสิ่งของต่ำ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลปัญญาอ่อน กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล ก่อน และหลัง จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้คือ

ผู้ป่วยคนที่ 1

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ ก่อนและหลัง การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตนเอง ทำร้ายผู้อื่น ทำลายสิ่งของ จากการจากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

พฤติกรรมก้าวร้าว	ก่อน		หลัง	
	Mdn	IQR	Mdn	IQR
1.ทำร้ายตนเอง	9.00	4.00	1.00	3.50
2.ทำร้ายผู้อื่น	6.00	3.50	1.00	1.00
3.ทำลายสิ่งของ	9.00	6.00	2.00	2.00

ตารางที่ 17 พบว่า การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนจากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S มีการทำร้ายตนเอง(Mdn=9.00) เท่ากับ ทำร้ายสิ่งของ(Mdn=9.00)รองลงคือ ทำร้ายผู้อื่น(Mdn=6.00) และหลังจากการจากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในการทำลายสิ่งของ (Mdn=2.00) ลดลง ส่วนทำร้ายตนเอง(Mdn=1.00)เท่ากับ ทำร้ายผู้อื่น(Mdn=1.00)

ผู้ป่วยคนที่ 2

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ ก่อนและหลัง การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตัวเอง ทำร้ายผู้อื่น ทำลายสิ่งของ จากการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัด

พฤติกรรมก้าวร้าว	ก่อน		หลัง	
	Mdn	IQR	Mdn	IQR
1.ทำร้ายตนเอง	.00	0	1.00	1.45
2.ทำร้ายผู้อื่น	.14	6.50	.00	1.5
3.ทำลายสิ่งของ	9.00	5.50	3.00	3

จากตารางที่ 18 พบว่า ก่อนการจากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S มีการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำลายสิ่งของสูง(Mdn=9.00) รองลงมาคือ ทำร้ายผู้อื่น(Mdn=.14) ส่วนการทำร้ายตนเองไม่พบ หลังจากการจากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S พบว่า มีการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายสิ่งของลดลง (Mdn=3.00) พบทำร้ายตนเอง (Mdn=1.00) ส่วน ทำร้ายผู้อื่นไม่พบ(Mdn=.00)

ผู้ป่วยคนที่ 3

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ ก่อนและหลัง การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตนเอง ทำร้ายผู้อื่น ทำลายสิ่งของ จากการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัด

พฤติกรรมก้าวร้าว	ก่อน		หลัง	
	Mdn	IQR	Mdn	IQR
1.ทำร้ายตนเอง	3.00	2.00	3.00	2.00
2.ทำร้ายผู้อื่น	2.00	2.00	.00	5.0
3.ทำลายสิ่งของ	12.00	1.5	.00	1.0

จากตารางที่ 19 พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะการมีการแสดงพฤติกรรม ทำลายสิ่งของ(Mdn=12.00) สูงกว่า ทำร้ายตนเอง(Mdn=3.00) และทำร้ายผู้อื่น(Mdn=2.00) หลังจากการจัดกิจกรรมศิลปะ พบว่า พฤติกรรมการทำร้ายตนเอง(Mdn=3.00) เท่ากับ ก่อนจัดกิจกรรม ส่วนการทำลายสิ่งของ(Mdn=.00) และทำร้ายผู้อื่น(Mdn=.00) ไม่พบ

ผู้ช่วยคนที่ 4

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์ ก่อนและหลัง การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทำร้ายตนเอง ทำร้ายผู้อื่น ทำลายสิ่งของ จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

พฤติกรรมก้าวร้าว	ก่อน		หลัง	
	Mdn	IQR	Mdn	IQR
1.ทำร้ายตนเอง	3.00	1.00	1.00	0.5
2.ทำร้ายผู้อื่น	8.00	3.5	.00	2.00
3.ทำลายสิ่งของ	7.00	2.5	1.00	2.00

จากตารางที่ 20 พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะการมีการแสดงพฤติกรรม ทำร้ายผู้อื่น (Mdn=8.00) รองลงมาคือ ทำร้ายสิ่งของ (Mdn=7.00) ส่วนการทำร้ายตนเอง (Mdn=3.00) พบว่ามีพฤติกรรมต่ำ

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย ศึกษาผลของโปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาช่วงวัย 15-25 ปี กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S โดยมีผลการสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล ก่อนและหลัง จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

สมมติฐานการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล ก่อนและหลัง จากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาที่เข้ารับการบำบัดของ กลุ่มงานฟื้นฟูสมรรถภาพ สถาบันราชานุกูล ระหว่างเดือน เมษายน 2554 ถึง เดือนมิถุนายน 2554 ที่แพทย์วินิจฉัย ให้เข้ารับการบำบัดในหน่วยศิลปกรรมบำบัด กลุ่มตัวอย่าง เลือกโดยใช้วิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัด ศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา ที่เข้ารับการบำบัดโดยการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัดและแบบบันทึกพฤติกรรมจากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S

ดำเนินการทดลองตามแผนการทดลอง โดยใช้แบบแผน เก็บค่าตัวแปรครั้งเดียวหลังทดลอง

(One Group Posttest Only Design) จัดประชุมเจ้าหน้าที่ในหน่วยศิลปกรรมบำบัด อธิบายวิธีการบันทึกข้อมูล พฤติกรรมของผู้ปกครองทางพัฒนาการและสติปัญญา ที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะ เพื่อบำบัด โดยครั้งแรกบันทึกเป็นรายบุคคล ในกิจกรรมกลุ่ม ระยะเวลา 5 วัน ครั้งละ 30 นาที รวมเวลาทั้งสิ้น 150 วินาที/คน ในวันจันทร์-ศุกร์ ช่วงเวลา 9.00-9.30 น. ในระหว่างวันที่ 21-25 เมษายน 2546 ขณะดำเนินการ จัดกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัด ทำการบันทึกเป็นรายบุคคลในช่วงระหว่างเข้าฐานกิจกรรมที่กำหนด 5 ฐาน เป็น เวลา 4 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน ระยะเวลาเข้ากิจกรรมฐานละ 30 นาที ต่อคน รวมการบันทึกพฤติกรรมทั้งสิ้น จำนวน 12 ครั้ง ในวันที่ 2-25 มิถุนายน 2546 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยควอไทล์

สรุปผล

พฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ปกครองทางพัฒนาการและสติปัญญา ภายหลังจากเข้ารับการบำบัด จากการ จัดกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัด พบว่าอยู่ในระดับดีขึ้น และพฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลปัญญาอ่อน ภายหลังจาก เข้ารับการบำบัด จากการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัด พบว่าต่ำกว่าก่อนการได้รับกิจกรรม จากการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยคนที่ 2 ก่อนการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัด ไม่พบทำร้ายตนเอง หลังการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อบำบัด พบว่ามีการทำร้ายตนเอง ซึ่งจากสภาพของผู้ป่วยรายนี้มีปัญหาและข้อจำกัดความซับซ้อนของโรค

อภิปรายผล

จากการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ปกครองทางพัฒนาการและสติปัญญาที่เข้ารับการบำบัด จากการ ใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S พบว่า อยู่ในระดับดีขึ้น และพฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคล ปัญญาอ่อนภายหลัง การเข้ารับการบำบัด จากการจากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ต่ำกว่า ก่อนการได้รับกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน จากการศึกษาพบว่าผู้ป่วยคนที่ 2 ก่อนการจากการใช้ โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ไม่พบทำร้ายตนเอง หลังการจากการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S พบว่ามีการทำร้ายตัวเอง ซึ่งจากสภาพของผู้ป่วยรายนี้มีปัญหาและข้อจำกัดความซับซ้อนของโรค และมีพฤติกรรมก้าวร้าว

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ปกครองทางพัฒนาการและสติปัญญาโดยการจากการใช้ โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S อยู่ในระดับดีขึ้น และต่ำกว่าก่อนการได้รับจากการใช้โปรแกรม ศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S ในผู้ป่วยคนที่ 2 พบว่า ก่อนจัดกิจกรรมไม่พบการทำร้ายตนเอง หลังจัดกิจกรรม พบการทำร้ายตนเองเกิดขึ้น ซึ่งสภาพปัญหาผู้ป่วยรายนี้มีความซับซ้อนของโรคที่อยู่ระดับรุนแรง กิจกรรมที่จัด อาจเป็นตัวเร้าให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสามารถของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา โดยการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S พัฒนาจินตนาการสู่การเรียนรู้
2. ควรมีการศึกษาประเภทของผู้บกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาที่มีระดับรุนแรง โดยการใช้โปรแกรมศิลปกรรมบำบัดแบบ C-E-S เพื่อพัฒนาการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- กัลยา สุตะบุตร,(2535),การแบ่งประเภทของภาวะปัญญาอ่อนตาม ICD 1,วารสารราชานุกูล
7 :24-28;กันยายน-ธันวาคม
- กัลยา สุตะบุตรและคณะ,(2533),คำแนะนำเกี่ยวกับเด็กดาวน์,วารสารราชานุกูล :5:25-26
พฤษภาคม-สิงหาคม
- กมลทิพย์ หาญผดุงกิจ,(2540),ปัญหาการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน,การฟื้นฟูสมรรถภาพ
เด็กพิการ,กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์กรีนพริ้นท์.
- เกสร ธิตะจारी,(2543),ศิลปะสำหรับเด็กพิเศษ.เอกสารประกอบคำบรรยาย :สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ.(อัคราเสนา)
- ปิยฉัตร เรืองวิเศษ ฟีนนี่,(1979),จดหมายข่าวสมาคมนักศิลปะบำบัดแห่งชาติอเมริกา.
- ชัยพร วิชชาวุธ,(2524),มูลนิธิจิตวิทยา.กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ผดุง อารยะวิญญู,(2523),การศึกษาพิเศษในปัจจุบัน.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- พัชรีย์วัลย์ เกตุแก่นจันทร์,(2539),การฟื้นฟูสมรรถภาพและการจ้างงานบุคคลปัญญาอ่อน.
บรรยายการประชุมเชิงปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพและการจ้างงาน
บุคคลปัญญาอ่อน,กรุงเทพมหานคร :ม.ป.ท.ม.ป.ป
- มะลิ สกฤตถาวร,(2538),การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ฝ่ายการพยาบาล
โรงพยาบาลสวนปรุง กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
- มนตรี สันทวีชัย,(2540),เมื่อเด็กไทยกลายเป็นเหยื่อ,มูลนิธิคุ้มครองเด็ก
- เมธาวิ อุดมธรรมานุภาพ,(2544),พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน.กรุงเทพมหานคร:
ศูนย์หนังสือ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- เลิศ อานันทนนะ,(2527),ศิลปะเด็ก:ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ.กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์วิถีนวลอาร์ต.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา,(2523),ศิลปะกับชีวิตประจำวันของเด็ก.สตูดิโอการแสดงศิลปะเด็ก
แห่งประเทศไทยครั้งที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเพาะช่าง.
- จิรศักดิ์ ส่งแสงขจร,(2530),การเปรียบเทียบสภาพวาดของเด็ก ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
และเด็กปกติในชั้นสาธิตการศึกษาพิเศษ อนุบาลลอออุทิศ สหวิทยาลัยรัตน
โกสินทร์สวนดุสิต. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา ยนิพนธ์,(2527),การพยาบาลจิตเวชเล่ม2.กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

กัลยา สุตะบุตร,(2535),การแบ่งประเภทของภาวะปัญญาอ่อนตาม ICD 1,วารสารราชานุกูล
7 :24-28;กันยายน-ธันวาคม

กัลยา สุตะบุตรและคณะ,(2533),คำแนะนำเกี่ยวกับเด็กดาวน์,วารสารราชานุกูล :5:25-26
พฤษภาคม-สิงหาคม

กมลทิพย์ หาญผดุงกิจ,(2540),ปัญหาการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน,การฟื้นฟูสมรรถภาพ
เด็กพิการ,กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์กรีนพรีนซ์.

เกสร ธิตะจारी,(2543),ศิลปะสำหรับเด็กพิเศษ.เอกสารประกอบคำบรรยาย :สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ.(อัดสำเนา)

ปิยฉัตร เรืองวิเศษ ฟีนนี่,(1979),จดหมายข่าวสมาคมนักศิลปะบำบัดแห่งชาติอเมริกา.

ชัยพร วิชชาวุธ,(2524),มูลสารจิตวิทยา.กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผดุง อารยะวิญญู,(2523),การศึกษาพิเศษในปัจจุบัน.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

พัชรีย์วัลย์ เกตุแก่นจันทร์,(2539),การฟื้นฟูสมรรถภาพและการจ้างงานบุคคลปัญญาอ่อน.

บรรยายการประชุมเชิงปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพและการจ้างงาน

บุคคลปัญญาอ่อน,กรุงเทพมหานคร :ม.ป.ท.ม.ป.ป

มะลิ สกุลถาวร,(2538),การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ฝ่ายการพยาบาล

โรงพยาบาลสวนปรุง กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

มนตรี สันทวีชัย,(2540),เมื่อเด็กไทยกลายเป็นเหยื่อ,มูลนิธิคุ้มครองเด็ก

เมธาวี อุดมธรรมมานุภาพ,(2544),พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน.กรุงเทพมหานคร:

ศูนย์หนังสือ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

เลิศ อานันท์นนะ,(2527),ศิลปะเด็ก:ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ.กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์วิถึนวลอาร์ต.

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา,(2523),ศิลปะกับชีวิตประจำวันของเด็ก.สตูดิโอการแสดงศิลปะเด็ก

แห่งประเทศไทยครั้งที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเพาะช่าง.

จิรศักดิ์ ส่งแสงขจร,(2530),การเปรียบเทียบภาพวาดของเด็ก ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

และเด็กปกติในชั้นสาธิตการศึกษาพิเศษ อนุบาลลอออุทิศ สหวิทยาลัยรัตน

โกสินทร์สวนดุสิต. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จินตนา ยูนิพันธ์,(2527),การพยาบาลจิตเวชเล่ม2.กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย